

3-2-1 Brug

3 gedachten, 2 vragen en 1 metafoor over een onderwerp noteren en vervolgens een verbinding met eerdere ideeën maken.

Wat ga je doen?:

We gaan samen nadenken over wat je al weet over een onderwerp en wat je er na de les over hebt geleerd.

Je gaat eerst drie woorden of ideeën opschrijven die je te binnen schieten, twee vragen bedenken die je hebt, en één vergelijking maken (bijvoorbeeld "Het is als...").

Daarna gaan we leren over het onderwerp en vul je alles opnieuw in.

Tot slot maak je een 'brug' tussen wat je eerst dacht en wat je nu weet.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van de 3-2-1 Brug is om je te laten zien hoe jouw denken verandert. Je kunt zien wat je al wist en wat je hebt geleerd. Dit helpt je om na te denken over hoe je nieuwe kennis opbouwt en hoe jouw ideeën groeien.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken wanneer je iets nieuws leert, maar al een beetje weet over het onderwerp. Bijvoorbeeld als we het hebben over de natuur, geschiedenis, of een ander onderwerp dat je herkent. Het is een manier om te zien hoe je begrip verandert tijdens het leren..

Tips voor het gebruik:

- Schrijf snel op wat in je opkomt; het gaat niet om perfecte antwoorden. Je eerste gedachten zijn belangrijk!
- Maak je geen zorgen of je eerste ideeën juist of onjuist zijn. Ze zijn gewoon een startpunt.
- Wees creatief bij het bedenken van vergelijkingen. Een metafoor helpt je om op een andere manier naar het onderwerp te kijken.

Voorbeeld

Stel dat we het hebben over 'het regenwoud'. Voordat we beginnen, schrijf je drie woorden op die je te binnen schieten (bijvoorbeeld "groen", "dieren", "regen"), twee vragen die je hebt ("Welke dieren leven er?", "Hoeveel regen valt er?"), en één metafoor of vergelijking (bijvoorbeeld "Het regenwoud is als een groot, nat doolhof"). Na het leren, schrijf je opnieuw drie woorden, twee vragen, en één vergelijking op. Daarna maak je een brug tussen wat je eerst dacht en wat je nu weet, en leg je uit hoe jouw denken is veranderd.

Zo kun je je eigen leerproces volgen en zien hoe je kennis groeit!

Begin Midden Eind

Je verbeelding gebruiken om te bedenken wat er zou kunnen gebeuren vóór, tijdens of na een moment.

Wat ga je doen?:

Je gaat nadenken over een situatie, probleem of gebeurtenis en je verbeelding gebruiken om te bedenken wat er zou kunnen gebeuren vóór, tijdens of na dat moment. Dit helpt je om na te denken over hoe dingen met elkaar verbonden zijn en wat er allemaal kan gebeuren in een situatie.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je verder te kijken dan alleen het moment dat je ziet of waar je over nadent. Je gaat nadenken over wat ervoor heeft gezorgd dat het is gebeurd, hoe het zich verder kan ontwikkelen, en wat de gevolgen kunnen zijn. Dit helpt je om beter te begrijpen hoe dingen werken en waarom bepaalde gebeurtenissen plaatsvinden.

Tips voor het gebruik:

- Denk niet te lang na over wat juist of verkeerd is. Het gaat erom dat je creatief nadent over alle mogelijkheden.
- Je kunt samenwerken met een klasgenoot en elkaar helpen om nog meer ideeën te bedenken.
- Probeer je voor te stellen dat je een verhaal maakt, waarbij alles wat je bedenkt logisch op elkaar volgt.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken wanneer je nadent over iets dat gebeurt of is gebeurd, zoals een probleem dat moet worden opgelost, een gebeurtenis uit de geschiedenis, of een situatie in je eigen leven. Het helpt je om duidelijk te maken hoe alles met elkaar verbonden is en wat de mogelijke uitkomsten zijn.

Voorbeeld

Stel je voor dat er een grote boom in het park is omgevallen. Wat zou er zijn gebeurd vóór dit moment? Misschien was er een harde storm, of was de boom ziek. Wat gebeurt er nu op dit moment? Misschien zijn mensen aan het kijken naar de boom of komen er werkers om de boom weg te halen. Wat zou er daarna kunnen gebeuren? Misschien worden er nieuwe bomen geplant of wordt het park opgeknapt. Gebruik je fantasie en bedenk zoveel mogelijk antwoorden. Er zijn geen foute antwoorden - alles wat je bedenkt helpt je om de situatie beter te begrijpen.

Benoemen, Beschrijven, Handelen

Met deze denkroutine kijk je aandachtig naar een afbeelding, een object of een gebeurtenis en ontdek je hoe elk onderdeel werkt en samenhangt.

Wat ga je doen?:

1. Kijk goed naar het beeld of object. Wat zie je allemaal?
2. Benoemen: Schrijf een lijst met alle dingen die je ziet. Bijvoorbeeld: "bomen, mensen, auto's."
3. Beschrijven: Geef elk ding een beschrijving. Wat voor boom is het? Hoe zien de mensen eruit? Bijvoorbeeld: "Hoge bomen, vrolijke mensen, kleine auto's."
4. Handelen: Schrijf op wat elk ding doet. Bijvoorbeeld: "De bomen zwaaien, de mensen praten, de auto rijdt." Gebruik voor elk ding een ander werkwoord.
5. Kijk nog een keer naar het beeld en bespreek met een klasgenoot wat je hebt ontdekt.

Wat is het nut of doel hiervan?

- Goed en aandachtig kijken naar een afbeelding, object of gebeurtenis.
- Je observaties te beschrijven met duidelijke woorden.
- Begrijpen hoe elk onderdeel bijdraagt aan het geheel.
- Creatief nadenken over acties en functies.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een afbeelding, voorwerp of gebeurtenis beter wilt begrijpen.
- Om te oefenen met beschrijvende taal.
- Als je moet nadenken over hoe onderdelen samenwerken in een systeem of situatie.

Voorbeeld

Situatie: Een afbeelding van een bos

1. Benoemen: "Bomen, vogels, bloemen, beek, stenen, bladeren."
2. Beschrijven: "Hoge bomen, zingende vogels, kleurrijke bloemen, stromende beek."
3. Handelen: "Bomen bewegen, vogels vliegen, bloemen bloeien, beek stroomt."
4. Reflectie: "Door deze denkroutine ontdekte ik hoe levendig en vol actie een bos is."

Tips voor het gebruik:

- Schrijf duidelijke en korte woorden of zinnen op.
- Werk samen met een klasgenoot om meer ideeën te bedenken.
- Denk goed na over de werkwoorden. Wat doet elk ding?
- Kijk aan het einde opnieuw naar het beeld of object en vraag jezelf af: Wat zie ik nu dat ik eerst niet zag?

Cirkel van perspectieven

Deze denkroutine helpt je om een onderwerp door de ogen van verschillende mensen te bekijken. Zo ontdek je hoe zij erover denken en wat voor hen belangrijk is.

Wat ga je doen?:

1. Maak een lijst van mensen of groepen die iets te maken hebben met het onderwerp.
2. Kies een persoon of groep om je in te leven.
3. Denk na en vul in:
 - o Ik denk aan ... (het onderwerp) ... vanuit het perspectief van ... (de persoon of groep die je kiest).
 - o Ik denk ... (wat deze persoon over het onderwerp denkt).
 - o Een vraag die ik heb vanuit dit perspectief is ... (een vraag die past bij wat deze persoon wil weten).
4. Bespreek samen wat iedereen heeft ontdekt.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert begrijpen dat mensen verschillend naar een onderwerp kunnen kijken. Dit helpt je om nieuwe ideeën en oplossingen te bedenken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik dit als je een onderwerp bespreekt waarbij mensen verschillende meningen hebben. Het kan ook helpen bij kunst of verhalen waarin meerdere perspectieven voorkomen.

Tips voor het gebruik:

- Probeer je echt voor te stellen hoe de persoon die je kiest zou denken.
- Luister goed naar de perspectieven van anderen in de groep.

Voorbeeld

Het openen van een nieuwe winkel in de buurt.

Perspectieven: Winkelier, buurman, klant, lokale activist.

Inleven:

- o Ik denk aan de nieuwe winkel vanuit het perspectief van een buurman. Ik vind het fijn dat er een nieuwe plek is om spullen te kopen, maar ik maak me zorgen over extra verkeer in de straat.
- o Een vraag die ik heb vanuit dit perspectief is: Hoe zorgt de winkel ervoor dat het rustig blijft in de buurt? Bespreek samen hoe deze perspectieven elkaar beïnvloeden en welke oplossingen mogelijk zijn..

Claim, Ondersteuning, Vragen

Een bewering maken (een claim), bewijs vinden om deze bewering te ondersteunen, en daarna een vraag stellen over je claim of het bewijs.

Wat ga je doen?:

1. Claim maken: Je begint met een claim over een onderwerp. Dit is een bewering of uitleg over iets waar jij van denkt dat het waar is.

Bijvoorbeeld: "Plasticvervuiling is een van de grootste bedreigingen voor oceanen."

2. Ondersteuning zoeken: Vervolgens zoek je bewijs om je claim te ondersteunen. Dit kunnen feiten, voorbeelden of dingen zijn die je hebt gezien, gevoeld of geleerd. Bijvoorbeeld: "Veel dieren sterven doordat ze plastic inslikken of erin vast komen te zitten."

3. Vragen stellen: Ten slotte stel je een vraag over je claim of het bewijs. Dit kan een vraag zijn die je helpt om meer te leren of om te zien of er gaten in je redenering zitten. Bijvoorbeeld: "Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er minder plastic in de oceaan terecht komt?"

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van 'Claim, Ondersteuning, Vragen' is dat je leert logisch na te denken en je mening met bewijzen te ondersteunen. Door vragen te stellen, ga je verder nadenken en kom je erachter of je claim sterk genoeg is. Dit helpt je om beter te begrijpen wat je zegt en waarom.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je je kennis over een onderwerp of kwestie wil verdiepen
- Als je samenwerkt en met elkaar een lijst goede vragen wil samenstellen.
- Als je wil onderzoeken hoe je ergens over denkt en wat je nog meer erover wil leren.

Tips voor het gebruik:

- Probeer altijd goed na te denken over welk bewijs jouw claim ondersteunt. Hoe sterker het bewijs, hoe beter je claim is.
- Wees niet bang om vragen te stellen die je helpen om meer te leren. Soms helpt een goede vraag je om verder na te denken over dingen waar je eerst niet aan dacht.
- Neem de tijd om na te denken over de claim, de ondersteuning, en de vragen. Het is geen wedstrijd - het gaat erom dat je goed nadenkt.

Voorbeeld

Stel dat we het hebben over de voordelen van sport. Je maakt een claim zoals: "Sporten is goed voor je mentale gezondheid." Vervolgens zoek je bewijs: "Sporten helpt om stress te verminderen en zorgt voor de aanmaak van endorfines, waardoor je je beter voelt." Dan stel je een vraag: "Zijn er bepaalde sporten die meer effect hebben op je mentale gezondheid dan andere?"

Creatieve Jacht

Met deze denkroutine ga je op zoek naar creativiteit in alledaagse of abstracte dingen. Je onderzoekt het doel, de onderdelen en het publiek van een object of idee. Je denkt na over wat slim of creatief is en hoe het werkt.

Wat ga je doen?:

1. Kies een object of idee Denk aan iets uit de klas, zoals een balpen of schoolbel, of een abstract idee zoals een schooldag of sport.
2. Wat is het hoofddoel? Wat is de belangrijkste reden waarom dit object of idee bestaat?
3. Wat zijn de onderdelen en hun doelen? Welke onderdelen heeft dit object of idee? Wat doet elk onderdeel, en hoe draagt het bij aan het geheel?
4. Wie is het publiek? Voor wie is dit object of idee bedoeld? Wie gebruikt het en waarom?
5. Markeer wat slim of creatief is Welke onderdelen of ideeën vind je bijzonder slim of creatief? Markeer deze met een sterretje (*).

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van 'Claim, Ondersteuning, Vragen' is dat je leert logisch na te denken en je mening met bewijzen te ondersteunen. Door vragen te stellen, ga je verder nadenken en kom je erachter of je claim sterk genoeg is. Dit helpt je om beter te begrijpen wat je zegt en waarom.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je je kennis over een onderwerp of kwestie wil verdiepen
- Als je samenwerkt en met elkaar een lijst goede vragen wil samenstellen.
- Als je wil onderzoeken hoe je ergens over denkt en wat je nog meer erover wil leren.

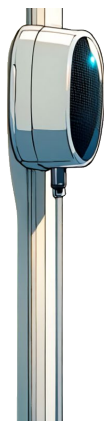
Tips voor het gebruik:

- Probeer altijd goed na te denken over welk bewijs jouw claim ondersteunt. Hoe sterker het bewijs, hoe beter je claim is.
- Wees niet bang om vragen te stellen die je helpen om meer te leren. Soms helpt een goede vraag je om verder na te denken over dingen waar je eerst niet aan dacht.
 - Neem de tijd om na te denken over de claim, de ondersteuning, en de vragen. Het is geen wedstrijd - het gaat erom dat je goed nadent.

Voorbeeld

Object: De schoolbel

1. Hoofddoel: De schoolbel laat horen wanneer lessen beginnen of eindigen.
2. Onderdelen en doelen:
 - o De klok: bepaalt de tijd.
 - o De bel: maakt geluid om iedereen te waarschuwen.
 - o Het bedieningssysteem: zorgt ervoor dat de bel automatisch afgaat.
3. Publiek: De leerlingen en docenten, zodat iedereen weet wanneer het tijd is om te wisselen.
4. Slim of creatief:
 - o Het automatische systeem dat de bel op tijd laat gaan (*).
 - o Het luide geluid dat iedereen kan horen (*).

Creatieve Vergelijkingen

Bij deze oefening gebruik je je fantasie om een onderwerp of kunstwerk te vergelijken met iets heel anders. Je denkt bijvoorbeeld na: "Als dit een dier was, wat voor dier zou het dan zijn?" Door te vergelijken ontdek je nieuwe ideeën en leer je anders naar dingen kijken.

Wat ga je doen?:

1. Wat zie je of weet je? Denk eerst na over het onderwerp of kunstwerk. Wat valt je op? Wat weet je al?
2. Vergelijk. Kies een categorie, zoals voertuigen, dieren, planten, muziekinstrumenten of iets anders. Stel jezelf de vraag: "Als dit onderwerp of kunstwerk een soort (categorie) was, wat zou het dan zijn?"
3. Leg uit. Bedenk drie redenen waarom jouw gekozen vergelijking klopt. Beschrijf of teken dit.

Wat is het nut of doel hiervan?

Door deze oefening leer je creatief denken en maak je verbindingen tussen verschillende ideeën. Je leert nieuwe dingen begrijpen door ze te vergelijken met wat je al kent. Het helpt je ook om meer details te zien en verbanden te leggen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je iets nieuws leert en wilt begrijpen.
- Tijdens kunstlessen, om anders naar kunstwerken te kijken.
- Bij het bedenken van creatieve oplossingen of ideeën.
- Als je meer wilt leren over hoe dingen op een verrassende manier verbonden kunnen zijn.

Voorbeeld

Voorbeeld Stel dat je onderwerp een boom is.

1. Wat zie je of weet je? "Bomen hebben takken, bladeren en wortels. Ze staan stevig en groeien langzaam."

2. Vergelijk "Als een boom een muziekinstrument was, zou het een gitaar zijn."

3. Leg uit

"Een gitaar heeft snaren die lijken op de takken van een boom."

"Net als een boom, maakt een gitaar geluid dat rustgevend kan zijn."

"Beide hebben hout als belangrijk onderdeel."

Tips voor het gebruik:

- Kies een categorie die veel verschillende soorten dingen heeft, zoals dieren, voertuigen of muziekinstrumenten.
- Denk goed na over de redenen voor jouw vergelijking.
Wat maakt jouw keuze logisch of grappig?
- Deel je ideeën met een klasgenoot of de groep. Jullie kunnen elkaar inspireren!

Creatieve vraagstarters

In deze denkroutine leer je om creatieve en diepgaande vragen te bedenken. Dit helpt je om een onderwerp beter te begrijpen. Je gebruikt vraagstarters om een lijst met vragen te maken, kiest de interessantste vraag, en reflecteert vervolgens op wat je hebt ontdekt.

Wat ga je doen?:

1. Bedenk minstens 12 vragen over het onderwerp, concept, kunstwerk of object. Gebruik hiervoor creatieve vraagstarters zoals:
 - o Waarom...?
 - o Wat als...?
 - o Wat is het doel van...?
 - o Hoe zou het anders zijn als...?
 - o Stel dat...?
 - o Wat als we wisten...?
 - o Wat zou er veranderen als...?
2. Kies de meest interessante vraag. Bekijk je lijst met vragen en kies de vraag die je het meest boeiend vindt. Bespreek of onderzoek deze verder.
3. Reflecteer op wat je hebt geleerd. Denk na over welke nieuwe ideeën of inzichten je hebt gekregen door de vraag of discussie. Wat weet je nu dat je eerst niet wist?

Wat is het nut of doel hiervan?

- Je leert vragen stellen die je nieuwsgierig maken en je denken verdiepen.
- Je ontdekt nieuwe ideeën en inzichten over een onderwerp.
- Het helpt je om complexere onderwerpen beter te begrijpen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Aan het begin van een nieuw onderwerp om nieuwsgierigheid te wekken.
- Halverwege een les om de interesse in het onderwerp te verdiepen.
- Aan het einde van een project of onderwerp om te laten zien hoe je denken zich heeft ontwikkeld.

Tips voor het gebruik:

- Bedenk samen wat een goede vraag is.
- Schrijf je vragen op en deel in je groepje.
- Zorg dat je vragen zichtbaar hangen in de klas.
- Gebruik de vragen als startpunt voor verdere onderzoeken, discussies of creatieve opdrachten. Probeer verschillende soorten vragen, ook de onverwachte of gekke ideeën.

Voorbeeld

Onderwerp: Ruimteverkenning

1. Vragen brainstormen:

- o Waarom willen mensen naar Mars?
- o Wat als we op de maan konden wonen?
- o Wat is het doel van een ruimtestation?
- o Hoe zou de aarde eruitzien als we geen telescopen hadden?
- o Stel dat we buitenaards leven vinden...?
- o Wat als iedereen astronaut kon worden?

2. Kies een vraag: o "Wat zou er veranderen als we een kolonie op Mars beginnen?"

3. Reflectie:

- o "Ik heb geleerd dat een kolonie op Mars niet alleen over wonen gaat, maar ook over hoe mensen daar voedsel en water kunnen maken. Ik vraag me nu af wat de grootste uitdaging daarbij is."

Creatieve vragen

Met deze denkroutine ga je vragen bedenken over een onderwerp of object. Je kiest een vraag die je interessant vindt en gebruikt je creativiteit om deze verder te verkennen. Door deze denkroutine ontdek je nieuwe inzichten en ideeën.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp of object

Denk aan iets alledaags (bijvoorbeeld een pen), een kunstwerk, of een concept (zoals klimaatverandering).

Maak een lijst met zoveel mogelijk vragen over dit onderwerp.

2. Maak de vragen creatiever

Kijk naar je lijst en verander sommige vragen zodat ze je verbeelding uitdagen. Gebruik hiervoor zinnen zoals:

- o Wat zou er veranderen als...?
- o Hoe zou het anders zijn als...?
- o Stel dat...?

3. Kies een vraag en onderzoek deze creatief

Kies een vraag die je interessant vindt. Verken de mogelijkheden door:

- o Een verhaal of essay te schrijven.
- o Een tekening of schema te maken.
- o Een toneelstuk of dialoog te bedenken.
- o Een scenario of gedachte-experiment te verzinnen.

4. Reflecteer op je nieuwe ideeën

Denk na over wat je hebt geleerd. Wat weet je nu dat je eerst niet wist? Welke nieuwe ideeën heb je over het onderwerp gekregen?

Wat is het nut of doel hiervan?

- Het helpt je om nieuwsgierig te worden en diepere vragen te stellen.
- Je leert op een creatieve manier antwoorden en inzichten te vinden.
- Het stimuleert je om na te denken over nieuwe mogelijkheden en perspectieven.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij de start van een nieuw onderwerp om vragen te bedenken.
- Tijdens een les om nieuwsgierigheid te stimuleren.
- Aan het einde van een project om nieuwe inzichten te verzamelen.

Tips voor het gebruik:

- Begin met een gesprek over wat een goede vraag is.
- Moedig leerlingen aan om onverwachte en originele vragen te bedenken.
- Laat leerlingen hun antwoorden delen via een presentatie, verhaal of tekening.
- Gebruik de vragenlijst als startpunt voor verder onderzoek of discussie.

Voorbeeld

Onderwerp: Regenbogen

1. Vragen bedenken:

- o Waarom ontstaan regenbogen?
- o Wat als regenbogen geluid konden maken?
- o Hoe zou een regenboog eruitzien als hij vier kleuren had?

2. Vragen creatief maken:

- o Hoe zou een regenboog werken als hij kon bewegen?
- o Wat als mensen regenbogen konden aanraken?

3. Vraag kiezen en onderzoeken:

- o "Wat als regenbogen geluid konden maken?"
- o Hoe gaat het verhaal over het wezentje in de regenboog?

4. Reflectie:

- o "Ik heb geleerd dat regenbogen mensen kunnen inspireren en ben nieuwsgierig naar hoe natuurverschijnselen werken."

Creëer Ruimte voor Leren

Deze oefening helpt je om rustig en gefocust aan de les te beginnen. Je denkt na over je gedachten en gevoelens en hoe die je kunnen helpen of afleiden tijdens het leren.

Wat ga je doen?:

1. Adem diep in en uit

Ga comfortabel zitten. Adem drie keer rustig in en uit. Voel hoe je rustiger wordt.

2. Merk op wat je voelt

Teken een grote cirkel op je papier. Denk na: wat voel je of wat gaat er door je hoofd? Schrijf of teken deze gedachten en gevoelens binnen de cirkel.

3. Zet opzij wat je niet nodig hebt

Welke gedachten of gevoelens heb je nu niet nodig om te leren? Teken of schrijf deze aan de buitenkant van de cirkel, bij de rand van je papier.

4. Houd vast wat belangrijk is

Welke gedachten of gevoelens wil je juist gebruiken om te leren? Schrijf of teken deze in het midden van de cirkel.

5. Adem nog eens diep in en uit

Kijk naar je cirkel. Neem even de tijd om stil te staan bij wat je hebt opgeschreven.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze oefening helpt je:

- Rustig te worden en je te concentreren.
- Te zien wat belangrijk is en wat je nu kunt loslaten.
- Klaar te zijn om te leren met een heldere en open mindset.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je rustig wilt beginnen aan een les of opdracht.
- Voor een toets of presentatie, zodat je beter kunt focussen.
- Na een drukke pauze of een moment dat je afgeleid bent.
- Wanneer je veel gedachten of gevoelens hebt en meer ruimte in je hoofd wilt maken.

Tips voor het gebruik:

- Neem rustig de tijd om te ademen, dat helpt je lichaam en hoofd kalm te maken.
- Schrijf of teken op de manier die jij fijn vindt.
- Je hoeft niet alles met anderen te delen, het mag ook helemaal van jou blijven.
- Probeer elke keer iets positiefs of behulpzaams in het midden te zetten, zoals nieuwsgierigheid of plezier.
- Wees trots op jezelf dat je deze oefening doet; je maakt zo actief ruimte om beter te leren.

Voorbeeld

Onderwerp: Regenbogen

Stel dat je je druk maakt over een toets later deze week, maar nu een les wiskunde hebt.

- Bij Merk op schrijf je: "Ik ben gespannen over de toets."
- Bij Zet opzij schrijf je die spanning buiten de cirkel. Je weet dat je dat later weer kunt oppakken.
- Bij Houd vast schrijf je: "Ik ben nieuwsgierig naar de les vandaag, misschien helpt het bij de toetsvoorbereiding."

De 3 Waarom-vragen

Deze routine helpt je om na te denken over waarom een onderwerp belangrijk is. Je onderzoekt hoe het jou persoonlijk raakt, wat het betekent voor mensen om je heen en hoe het invloed heeft op de wereld.

Wat ga je doen?:

1. Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor mij?

Denk na over wat het onderwerp voor jou betekent.

2. Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor mensen om mij heen? Reflecteer op hoe het invloed heeft op je familie, vrienden of buurt.

3. Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor de wereld? Overweeg hoe het onderwerp wereldwijd een verschil maakt.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je ontdekt waarom iets belangrijk is voor jezelf, je omgeving en de wereld. Dit helpt je om beter te begrijpen waarom een onderwerp aandacht verdient.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een nieuw onderwerp leert.
- Als je wilt begrijpen waarom iets relevant is.
- Als je meer wilt weten over de impact van een situatie.

Voorbeeld

Stel: je bespreekt klimaatverandering.

- Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor mij? Denk na over hoe het je leven kan beïnvloeden, zoals extreme weersomstandigheden.
- Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor mensen om mij heen? Overweeg hoe je familie of stad ermee te maken krijgt.
- Waarom zou dit belangrijk kunnen zijn voor de wereld? Reflecteer op de wereldwijde gevolgen, zoals stijgende zeespiegels en voedseltekorten.

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om na te denken over elke vraag.
- Schrijf je ideeën op en deel ze met anderen.
- Luister naar de antwoorden van je klasgenoten en leer van hun perspectieven.

Denkroutine De 4 C's

Deze routine helpt je om beter na te denken over een tekst die je hebt gelezen. Je maakt verbindingen met je eigen leven, stelt vragen over de tekst, ontdekt belangrijke ideeën en denkt na over mogelijke veranderingen.

Wat ga je doen?:

1. **Connecties:** Welke verbindingen kun je maken tussen de tekst en je eigen leven of iets anders wat je hebt geleerd?
2. **Uitdagingen (Challenges):** Welke ideeën of aannames in de tekst wil je bevragen of bediscussiëren?
3. **Concepten:** Wat zijn de belangrijkste ideeën of concepten die je uit de tekst wilt onthouden?
4. **Veranderingen (Changes):** Welke veranderingen in denken, houding of acties stelt de tekst voor?

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter begrijpen wat een tekst betekent, hoe het aansluit bij jouw leven en hoe het je denken of gedrag kan beïnvloeden.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Na het lezen van een tekst.
- Tijdens een discussie over een belangrijk onderwerp.
- Om te ontdekken hoe een tekst je kan inspireren of uitdagen.

Voorbeeld

Onderwerp: Regenbogen

Stel, je hebt een artikel gelezen over het belang van recyclen.

- Connecties: Je denkt na over hoe jouw familie afval scheidt.
- Uitdagingen: Je vraagt je af of recycling echt zoveel impact heeft.
- Concepten: Je merkt op dat het idee van hergebruik centraal staat.
- Veranderingen: Je besluit meer te letten op het recyclen van plastic in je eigen huis.

Tips voor het gebruik:

- Lees de tekst zorgvuldig en markeer delen die je belangrijk vindt.
- Schrijf je ideeën op voordat je ze deelt met anderen.
- Luister goed naar wat anderen zeggen en leer van hun perspectieven.

De Complexiteitsschaal

Deze routine helpt je om na te denken over hoe eenvoudig of complex een onderwerp is. Je ontdekt dat sommige dingen op verschillende manieren bekeken kunnen worden.

Wat ga je doen?:

1. **Schrijf ideeën op:** Bedenk en schrijf verschillende feiten, observaties of ideeën op over een onderwerp.
2. **Plaats op de schaal:** Gebruik een schaal van eenvoudig naar complex. Plaats elk idee waar je denkt dat het past.
3. **Leg uit:** Bespreek waarom je een idee op een bepaalde plek hebt geplaatst.
4. **Reflecteer:** Wat heb je geleerd? Welke nieuwe vragen heb je over het onderwerp?

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert nadenken over wat iets simpel of ingewikkeld maakt. Dit helpt je om een onderwerp beter te begrijpen en meer vragen te stellen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een onderwerp beter wilt begrijpen.
- Tijdens een project of les waarin je over een onderwerp nadenkt.
- Om nieuwe vragen te bedenken en verder te leren.

Voorbeeld

Stel: je bespreekt het onderwerp waterkringloop.

- Schrijf ideeën op: "Water verdampt", "Regen valt terug op de aarde", "De waterkringloop wordt beïnvloed door klimaatverandering".
 - Plaats op de schaal: "Water verdampt" wordt als eenvoudig geplaatst, terwijl "De waterkringloop wordt beïnvloed door klimaatverandering" als complex wordt beschouwd.
- Reflecteer: Denk na over hoe deze ideeën verbonden zijn en welke nieuwe vragen je hebt, zoals "Hoe verandert de waterkringloop in verschillende klimaten?"

Tips voor het gebruik:

- Denk goed na over elk idee voordat je het plaatst.
- Luister naar wat anderen hebben bedacht en vergelijk het met jouw eigen ideeën.
- Gebruik de schaal om nieuwe dingen te ontdekken over het onderwerp.

Denk, Deel, Bespreek

Deze routine helpt je om na te denken over een vraag, je ideeën te delen met een klasgenoot en samen te leren door te praten en te luisteren.

Wat ga je doen?:

1. **Denk:** Luister naar de vraag of het probleem. Denk zelf na en schrijf of teken je idee op.
2. **Deel:** Bespreek jouw idee met een klasgenoot. Luister goed naar wat de ander zegt en stel vragen om het beter te begrijpen.
3. **Bespreek:** Deel samen wat jullie hebben besproken met de rest van de klas.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter nadenken en je gedachten delen. Door te luisteren naar anderen begrijp je een onderwerp beter en leer je van verschillende ideeën.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je samen iets wilt leren of bespreken.
- Voor een les om ideeën uit te wisselen.
- Na het lezen van een verhaal of het zien van een filmpje.

Voorbeeld

Stel: je leest een tekst over de ruimte.

- **Denk:** Schrijf op wat je het interessantst vond.
- **Deel:** Vertel jouw idee aan je partner en luister naar wat hij/zij dacht.
- **Bespreek:** Samen vertellen jullie de klas wat jullie hebben besproken en wat jullie interessant vonden.

Tips voor het gebruik:

- Let goed op wat je klasgenoot zegt en stel vragen als iets niet duidelijk is.
- Schrijf of teken je idee op voordat je het deelt.
- Help elkaar door goed te luisteren en samen na te denken.

Denk, Puzzel, Onderzoek

Deze routine helpt je om na te denken over wat je al weet, wat je wilt weten, en hoe je meer kunt leren over een onderwerp.

Wat ga je doen?:

1. **Denk:** Wat weet je al over dit onderwerp?
Schrijf op wat je denkt te weten.
2. **Puzzel:** Welke vragen of puzzels heb je over dit onderwerp? Waar ben je nieuwsgierig naar?
3. **Onderzoek:** Hoe kun je antwoorden vinden op jouw vragen? Wat kun je doen om meer te leren?

Wat is het nut of doel hiervan?

Je ontdekt wat je al weet en bedenkt nieuwe vragen. Dit helpt je om gericht te leren en nieuwsgierig te blijven.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Aan het begin van een nieuw onderwerp.
- Als je meer wilt leren over iets waar je nieuwsgierig naar bent.
- Om aan het einde van een project te reflecteren op wat je hebt geleerd.

Voorbeeld

Stel: je leert over het regenwoud.

- Denk: "Ik weet dat het regenwoud veel dieren heeft."
- Puzzel: "Waarom worden regenwouden gekapt?"
- Onderzoek: "Ik kan een documentaire kijken of een artikel lezen over ontbossing."

Tips voor het gebruik:

- Wees eerlijk over wat je denkt te weten, ook als je het niet zeker weet.
- Schrijf zoveel mogelijk vragen op, ook al lijken ze simpel.
- Gebruik boeken, internet of experts om antwoorden te vinden.

Denk, Voel, Zorg

We gaan samen een systeem kiezen, dat is een groep mensen of dingen die samenwerken. Denk aan een school, een winkel, een boerderij of een ziekenhuis. In dat systeem zitten verschillende personen. Jij gaat bedenken hoe die personen denken, voelen en wat ze belangrijk vinden.

Wat ga je doen?:

Stap 1: Stap in het systeem Kies een systeem, bijvoorbeeld onze school. Bedenk daarna welke personen erbij horen, zoals een leraar, een leerling, een ouder of de directeur.

Stap 2: Onderzoek de perspectieven Voor elk persoon stel je drie vragen:

Denk: Hoe denkt deze persoon over het systeem en zijn of haar plek erin?

Voel: Welke gevoelens heeft deze persoon over het systeem?

Zorg: Wat vindt deze persoon belangrijk? Waar geeft hij of zij om?

Stap 3: Bespreek de verschillen Vertel aan elkaar wat je hebt bedacht. Zijn de antwoorden hetzelfde of juist heel verschillend? Waarom zou dat zo zijn?

Voorbeeld

We onderzoeken de school als systeem.

Een leraar: Denk: "Ik wil dat de kinderen leren."

Voel: "Soms voel ik druk om goede resultaten te halen." **Zorg:** "Ik wil dat alle kinderen zich fijn voelen in de klas."

Een leerling: Denk: "Ik moet goede cijfers halen."

Voel: "Soms vind ik het lastig om alles te begrijpen."

Zorg: "Ik wil ook tijd hebben voor mijn vrienden." Daarna vragen we: Hoe beïnvloeden deze personen elkaar?

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze routine leer je dat iedereen anders naar de wereld kijkt. Zo ontdek je hoe mensen verschillende dingen belangrijk vinden. Dit helpt om elkaar beter te begrijpen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als we nadenken over onderwerpen in de maatschappij, zoals school, werk of een buurt.
- Als we willen begrijpen waarom er ruzie of problemen ontstaan.
- Als we samen een oplossing zoeken voor iets moeilijks.

Tips voor het gebruik:

- Kies altijd een echt persoon (zoals "de conciërge" of "de buschauffeur"), niet alleen een groep ("de leraren" of "de kinderen").
- Denk goed na of je misschien een vooroordeel hebt, dus een idee dat niet altijd klopt.
- Als je meer wilt weten, kun je ook echt iemand vragen hoe hij of zij denkt, voelt en wat belangrijk is.

Denken met Beelden

Deze routine helpt je om na te denken over een onderwerp door het te vergelijken met verschillende beelden. Je ontdekt nieuwe manieren om verbanden te leggen en ideeën te begrijpen..

Wat ga je doen?:

1. **Kies een onderwerp:** Denk na over een onderwerp of probleem waar je meer over wilt leren.
2. **Kijk naar de beelden:** Bekijk elk beeld en beantwoord de vragen:
 - Hoe lijkt dit beeld op het onderwerp?
 - Hoe is dit beeld anders dan het onderwerp?
3. **Bespreek en vergelijk:** Deel jouw ideeën met anderen en luister naar hun mening. Denk na over welk beeld het onderwerp het beste uitlegt en waarom.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert op een andere manier over een onderwerp na te denken. Door beelden te gebruiken, begrijp je complexe ideeën beter en kun je creatiever nadenken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij een nieuw onderwerp waar je meer over wilt leren.
- Als je verbanden wilt leggen tussen ideeën en beelden.
- Om een onderwerp beter te begrijpen door er op een andere manier naar te kijken.

Voorbeeld

Stel: je leert over het thema groei.

- **Kies een onderwerp:** Groei.
- **Kijk naar de beelden:** Bekijk een foto van een boom en een afbeelding van een kind dat leert lezen.
Beantwoord: "Hoe laat deze afbeelding groei zien? Hoe verschilt het van wat ik over groei weet?"
- **Bespreek en vergelijk:** Deel je antwoorden en bespreek welk beeld het beste laat zien wat groei betekent.

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed naar elk beeld te kijken.
- Probeer verschillende ideeën te bedenken, ook als ze in het begin vreemd lijken.
- Deel je gedachten met anderen en leer van hun perspectieven.

Door de Tijd Kijken

Je plaatst een onderwerp binnen een historisch perspectief en denkt na over wat er in de toekomst kan gebeuren of mogelijk zal veranderen.

Wat ga je doen?:

- Kies een onderwerp, zoals speelgoed, voedsel of huizen.
- Denk na over wat je al weet over het onderwerp.
- Kijk terug in de tijd: wat zou het onderwerp 10, 100 en 1000 jaar geleden zijn geweest?
- Kijk vooruit in de tijd: hoe denk je dat het onderwerp er over 10, 100 en 1000 jaar uit zal zien?
- Schrijf op wat je hebt geleerd en hoe jouw mening is veranderd.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert hoe dingen veranderen door de tijd. Dit helpt je om te begrijpen hoe het vroeger was, en hoe het in de toekomst misschien zal zijn.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je iets wilt leren over hoe dingen veranderen, zoals kleding, huizen of manieren van reizen.

Voorbeeld

Je kiest speelgoed als onderwerp. Je denkt na over wat kinderen nu gebruiken, zoals tablets en poppen. Je kijkt naar 100 jaar geleden, toen kinderen houten speelgoed hadden, en naar 1000 jaar geleden, toen ze misschien met stenen speelden. Daarna bedenk je wat kinderen in de toekomst zullen hebben, zoals robotspeelgoed.

Tips voor het gebruik:

- Gebruik plaatjes of tekeningen om je ideeën te laten zien.
- Vraag je af: "Waarom is dit veranderd door de tijd?"
- Werk samen met een vriend om ideeën te delen.

Ervaringen, uitdagingen, vragen en inzichten (EUV+I)

Met deze denkroutine kijk je terug op wat je hebt gedaan en geleerd tijdens een project, experiment of een reeks lessen.

Wat ga je doen?:

1. **Ervaringen:** Wat heb je gedaan dat echt hielp om meer te leren of beter te begrijpen?
2. **Uitdagingen:** Wat vond je moeilijk? Wat moest je oplossen of overwinnen?
3. **Vragen:** Welke nieuwe vragen kwamen er tijdens het proces in je op?
4. **Inzichten:** Wat heb je geleerd over het onderwerp of hoe je het beste kunt leren?

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om te ontdekken hoe je hebt geleerd en wat je hebt bereikt. Door terug te kijken, ontdek je wat goed werkte, wat lastig was, welke vragen je hebt en welke nieuwe kennis je hebt opgedaan. Dit helpt je niet alleen nu, maar ook bij volgende projecten.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je iets wilt leren over hoe dingen veranderen, zoals kleding, huizen of manieren van reizen.

Voorbeeld

Stel dat je een project hebt gedaan over het bouwen van een maquette van een duurzame stad.

1. **Ervaringen:**
 - "Het maken van een schets hielp me om te bedenken waar alle gebouwen moesten komen."
 - "Door te overleggen met mijn groepje leerde ik nieuwe ideeën kennen."
2. **Uitdagingen:**
 - "Ik vond het moeilijk om samen te beslissen welke ideeën we gingen gebruiken, maar uiteindelijk hebben we gestemd."
3. **Vragen:**
 - "Hoe kun je ervoor zorgen dat een stad écht duurzaam blijft in de toekomst?"
 - "Wat kunnen andere steden leren van ons ontwerp?"
4. **Inzichten:**
 - "Ik heb geleerd dat je veel moet plannen om een goede stad te bouwen."

"Ik weet nu dat samenwerking belangrijk is bij grote projecten."

Tips voor het gebruik:

- Denk rustig na over elke stap en schrijf eerlijk op wat je vindt.
- Het is niet erg als je dingen moeilijk vond of nog vragen hebt. Dat hoort bij leren!
- Werk samen met een klasgenoot of in een groepje om ideeën uit te wisselen.

Feiten of Fictie

Je gaat kritisch kijken naar een afbeelding, nieuwsbericht, gebeurtenis of historisch feit.
Je onderzoekt of wat je ziet of leest echt waar is en denkt na over hoe het anders geïnterpreteerd kan worden.

Wat ga je doen?:

Beantwoord deze vier vragen:

1. Wat denk jij dat hier verteld wordt?
2. Wie zou dit willen vertellen? Waarom denk je dat?
3. Hoe zou je dit op een andere manier kunnen begrijpen?
4. Wat geloof jij dat waar is? Waar baseer je dat op?

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om je te helpen informatie beter te begrijpen en niet zomaar alles te geloven wat je ziet of hoort. Je leert:

- Langzaam en aandachtig te kijken naar details.
- Te bedenken waarom iemand iets wil laten zien of zeggen.
- Verschillende manieren van kijken en denken te ontdekken.
- Te bepalen wat je zelf gelooft en waarom.

Voorbeeld

Stel dat je een foto ziet van een klas met leerlingen die lachen en plezier hebben.

Beantwoord deze vragen:

1. Wat denk je dat hier wordt verteld?
Bijvoorbeeld: "Deze klas heeft een hele leuke les."
2. Wie zou dit willen vertellen? Bijvoorbeeld:
"Misschien de school, om te laten zien dat het een fijne plek is."
3. Hoe kun je dit anders bekijken? Bijvoorbeeld:
"Misschien lachen ze alleen voor de foto, en is de les niet zo leuk als het lijkt."
4. Wat geloof jij dat waar is? Waarom?
Bijvoorbeeld: "Ik denk dat ze plezier hebben, want iedereen ziet er ontspannen uit."

Door deze vragen te beantwoorden, leer je beter begrijpen wat je ziet en hoe je kritisch naar informatie kunt kijken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik wanneer je:

- Een nieuwsbericht, afbeelding of video wilt onderzoeken.
- Meer wilt leren over hoe mensen informatie presenteren.
- Wilt ontdekken wat waar is en wat misschien niet klopt.

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken of lezen.
- Denk na over wie dit gemaakt heeft en waarom.
- Stel jezelf vragen zoals: "Wat valt me op?" en "Waarom is dit belangrijk?"
- Praat met anderen over wat zij denken.

Genereren, Sorteren, Verbinden en Uitwerken

Met deze denkroutine maak je een conceptmap om je gedachten en kennis over een onderwerp te ordenen.

Wat ga je doen?:

Je doorloopt vier stappen:

1. **Genereren:** Bedenk en schrijf zoveel mogelijk ideeën op die in je opkomen over het onderwerp.
2. **Sorteren:** Plaats je ideeën op volgorde: centrale ideeën in het midden, minder belangrijke ideeën aan de rand.
3. **Verbinden:** Trek lijnen tussen ideeën die iets met elkaar te maken hebben. Schrijf erbij hoe ze verbonden zijn.
4. **Uitwerken:** Voeg nieuwe ideeën toe of breid bestaande ideeën uit door extra informatie of details toe te voegen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze denkroutine helpt je om:

- Te ontdekken wat je al weet over een onderwerp.
- Verbanden te zien tussen verschillende ideeën.
- Je kennis te verdiepen door nieuwe ideeën toe te voegen.
- Een duidelijk overzicht te maken van hoe alles samenhangt.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Voordat je aan een nieuw onderwerp begint, om je voorkennis te activeren.
- Tijdens een project, om te zien wat je hebt geleerd en hoe alles samenhangt.
- Na een lessenserie, om je nieuwe kennis te ordenen en samen te vatten.

Voorbeeld

Onderwerp: Klimaatverandering

1. **Genereren:** Schrijf op wat je weet, bijvoorbeeld: "opwarming van de aarde," "CO₂-uitstoot," "duurzame energie," "extreem weer."
2. **Sorteren:** Zet "opwarming van de aarde" in het midden en plaats andere ideeën dichterbij of verder weg, afhankelijk van hoe belangrijk ze zijn.
3. **Verbinden:** Teken een lijn tussen "CO₂-uitstoot" en "opwarming van de aarde" en schrijf erbij: "CO₂ houdt warmte vast in de atmosfeer."
4. **Uitwerken:** Voeg ideeën toe, zoals "impact op dieren" of "wateroverlast," en verbind die met bestaande ideeën.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf alle ideeën op, ook als ze in eerste instantie niet belangrijk lijken.
- Denk goed na over hoe ideeën met elkaar verbonden zijn en schrijf dat kort op.
- Je mag altijd nieuwe ideeën toevoegen, ook nadat je klaar bent met de eerste stappen.
- Werk samen met een klasgenoot om elkaar te helpen en nieuwe ideeën te bedenken.

Gevoelens en Opties

Met deze denkroutine leer je nadenken over sociale of emotionele dilemma's. Je bekijkt een situatie vanuit verschillende perspectieven en bedenkt mogelijke oplossingen.

Wat ga je doen?:

Je doorloopt vier stappen:

1. **Identificeren:** Wie zijn de mensen in het dilemma? Wat is hun probleem of uitdaging?
2. **Voelen:** Wat zou elke persoon voelen? Waarom is deze situatie lastig voor hen?
3. **Verbeelden:** Welke opties of oplossingen zijn er om dit probleem aan te pakken? Welke optie werkt het beste voor iedereen?
4. **Zeggen:** Wat zouden de mensen in het dilemma kunnen zeggen om het op te lossen?

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert met deze denkroutine:

- Hoe je je kunt inleven in anderen en hun perspectieven beter begrijpt.
- Hoe je vriendelijk en respectvol kunt omgaan met moeilijke situaties.
- Hoe je goede ideeën bedenkt om een probleem op te lossen.
- Hoe je duidelijk en effectief kunt zeggen wat je bedoelt.

Voorbeeld

Scenario: Emma en Sofie zijn vriendinnen. Emma heeft per ongeluk een geheim van Sofie gedeeld. Nu is Sofie boos en wil niet meer praten.

1. **Identificeren:**
 - Wie zijn erbij betrokken? Emma en Sofie.
 - Wat is het probleem? Sofie is boos omdat Emma haar geheim heeft gedeeld.
2. **Voelen:**
 - Hoe voelt Sofie zich? Gekwetst en boos, omdat ze Emma vertrouwde.
 - Hoe voelt Emma zich? Schuldig en verdrietig, omdat ze Sofie niet wilde kwetsen.
3. **Verbeelden:**
 - Wat kan er gedaan worden?
 - Excuses aanbieden en uitleggen dat het een fout was.
 - Sofie kan vertellen hoe ze zich voelt en waarom ze boos is.
 - Ze kunnen afspreken hoe ze dit soort dingen in de toekomst kunnen voorkomen.
 - Beste optie: Emma biedt excuses aan, en ze bespreken samen hoe ze elkaar weer kunnen vertrouwen.
4. **Zeggen:**
 - Wat kan Emma zeggen? "Sofie, het spijt me echt dat ik je geheim heb gedeeld. Dat had ik niet moeten doen. Kunnen we erover praten?"

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken als je:

- Een situatie bespreekt waarin mensen een probleem hebben, zoals ruzie, misverstanden of online uitdagingen.
- Meer wilt leren over hoe je goed met anderen omgaat, bijvoorbeeld bij vriendschappen, relaties of samenwerken.
- Wil oefenen met nadenken over keuzes en de gevolgen daarvan.

Tips voor het gebruik:

- Denk bij elke stap rustig na. Probeer je echt in te leven in hoe anderen zich voelen.
- Werk samen met anderen. Door te praten hoor je ook andere ideeën en perspectieven.
- Bedenk zoveel mogelijk oplossingen, ook al lijken ze eerst niet haalbaar.
- Stel jezelf de vraag: hoe zou ik me voelen als ik in hun schoenen stond?

Het uitlegspel

Deze routine helpt je om te begrijpen waarom iets is zoals het is. Je leert over oorzaak en gevolg en denkt na over de reden achter iets.

Wat ga je doen?:

1. **Waarnemen:** Kijk goed naar een voorwerp, een tekst of een idee. Zeg wat je opvalt, bijvoorbeeld: "Ik zie dat dit iets bijzonders heeft."
2. **Vragen stellen:** Stel een "waarom"-vraag. Bijvoorbeeld: "Waarom is dit zo?" of "Waarom gebeurde dit op deze manier?"
3. **Uitleggen:** Bedenk samen met anderen mogelijke antwoorden. Denk ook na over waarom je dit denkt.
4. **Samenwerken:** Werk met je groep om te praten over verschillende verklaringen en wat jullie ervan leren.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om beter na te denken over waarom iets is zoals het is. Dit helpt je om dingen beter te begrijpen en om betere vragen te stellen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over een onderwerp of voorwerp.
- Tijdens een les over geschiedenis, wetenschap of kunst.
- Als je nieuwsgierig bent waarom iets gebeurt zoals het gebeurt.

Voorbeeld

Stel: je bekijkt een kompas.

- **Waarnemen:** Je merkt op: "Ik zie dat de naald altijd naar het noorden wijst."
- **Vragen stellen:** Je vraagt: "Waarom wijst de naald naar het noorden?"
- **Uitleggen:** Iemand zegt: "Omdat het kompas reageert op het magnetische veld van de aarde."
- **Samenwerken:** Bespreek samen hoe dit werkt en waarom het belangrijk is voor navigatie.

Tips voor het gebruik:

- Stel duidelijke vragen en luister naar de ideeën van anderen.
- Denk na over verschillende redenen, ook als je het niet zeker weet of het er niet mee eens bent.
- Gebruik voorbeelden om je uitleg te ondersteunen.

Het verhaal onthullen

Deze denkroutine helpt je om dieper na te denken over wat een afbeelding, tekst of onderwerp je laat zien. Je onderzoekt wat er misschien achter het zichtbare verhaal schuilgaat en leert nadenken over wat er ontbreekt.

Wat ga je doen?:

1. Kies een afbeelding, tekst of nieuwsbericht dat je wilt begrijpen.
2. Denk na over de volgende vragen:
 - **Wat is het verhaal?** Wat zie of lees je?
 - **Wat is het menselijke verhaal?** Wat kun je zeggen over de mensen die betrokken zijn?
 - **Wat is het wereldverhaal?** Hoe past dit verhaal in grotere problemen in de wereld?
 - **Wat is het nieuwe verhaal?** Wat kun je anders zien of bedenken?
 - **Wat is het onvertelde verhaal?** Wat mis je in wat verteld wordt?
3. Bespreek samen wat je hebt ontdekt.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om verder te kijken dan wat je in eerste instantie ziet of leest. Dit helpt je om een onderwerp beter te begrijpen en je eigen mening te vormen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik dit als je iets nieuws leest of ziet en je meer wilt begrijpen over wat er echt speelt. Dit kan bij onderwerpen over kunst, geschiedenis, aardrijkskunde of het nieuws.

Tips voor het gebruik:

- Begin met de vraag: "Wat is het verhaal?" voordat je verder gaat.
- Probeer ook te bedenken wat je niet hoort of ziet in het verhaal.

Voorbeeld

Kies een afbeelding van een natuurramp. Vraag:

- **Wat is het verhaal?** Wat laat de afbeelding zien?
- **Wat is het menselijke verhaal?** Wie zijn de mensen die lijden onder deze ramp?
- **Wat is het wereldverhaal?** Wat zegt dit over hoe we met het milieu omgaan?
- **Wat is het nieuwe verhaal?** Wat kunnen we leren om beter om te gaan met de natuur?
- **Wat is het onvertelde verhaal?** Welke stemmen of details ontbreken in wat we horen of zien?

Het Zit Hem in de Details-Spel

In dit spel ga je samen met anderen heel precies kijken naar een afbeelding, infographic of voorwerp. Jullie kiezen een klein deel en beschrijven om de beurt wat je ziet. Het gaat om kijken, zien en vertellen wat er is, zonder meteen te zeggen wat je denkt dat het betekent. Later mag je samen nadenken over wat alles betekent..

Wat ga je doen?:

In dit spel ga je samen met anderen heel precies kijken naar een afbeelding, infographic of voorwerp.

- Jullie kiezen een klein deel en beschrijven om de beurt wat je ziet. Het gaat om kijken, zien en vertellen wat er is, zonder meteen te zeggen wat je denkt dat het betekent.
- Later mag je samen nadenken over wat alles betekent..

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is dat je beter leert kijken naar details. Je traint jezelf om goed op te letten en helder te beschrijven wat je ziet. Dit helpt je om eerst goed te kijken voordat je iets probeert te begrijpen of uit te leggen. Het kan ook handig zijn om ideeën en details op te merken die je anders misschien niet had gezien.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken als je:

- Meer wilt leren over een afbeelding of infographic.
- Een voorwerp beter wilt begrijpen.
- Je moet voorbereiden op een schrijf- of denkopdracht.

Voorbeeld

Stel je voor dat je een infographic over de oceaan bekijkt.

1. Iemand kiest een deel, bijvoorbeeld een symbool van een vis, en zegt: "Ik zie een blauwe vis met strepen op zijn staart."
2. Een ander zegt: "De vis heeft ook een klein oogje boven de strepen."
3. De volgende voegt toe: "De vis zwemt in een groene golf."
4. Nog iemand zegt: "De groene golf heeft witte schuimranden aan de bovenkant."

Daarna kies je een ander deel van de infographic, bijvoorbeeld een eiland, en begin je opnieuw.

Tips voor het gebruik:

- Kijk echt goed naar wat er is. Let op vormen, kleuren, tekst, lijnen of andere details.
- Beschrijf wat je ziet zonder er iets bij te verzinnen. Bijvoorbeeld: "Ik zie een rode cirkel met een dunne zwarte lijn eromheen."
- Luister goed naar de ander en bouw daarop voort.

Hetzelfde Anders Verbinden Betrekken

Met deze denkroutine verplaats je je in een ander en leert wat bijzonder is aan die persoon en hoe dit overeenkomt met jou.

Wat ga je doen?:

- Denk na over iemand die je misschien niet goed kent.
- Beantwoord deze vragen:
 - Hoe zijn jullie hetzelfde?
 - Hoe zijn jullie anders?
 - Op welke manieren zijn jullie toch verbonden?
 - Wat zou je tegen deze persoon willen zeggen of vragen?
- Schrijf je ideeën op of vertel ze in de klas.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter begrijpen wat mensen verbindt en wat hen uniek maakt. Dit kan je helpen om vriendelijker en nieuwsgieriger te zijn naar anderen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je nadenkt over mensen uit andere landen, culturen of achtergronden. Ook handig tijdens lessen of gesprekken over samenwerken.

Voorbeeld

Denk aan iemand uit een ander land in een boek of film. Schrijf op wat jullie hetzelfde en anders maakt en wat je die persoon zou willen vragen.

Tips voor het gebruik:

- Probeer eerlijk te zijn over wat je denkt.
- Luister naar anderen en wat zij zeggen.
- Stel nieuwsgierige vragen en wees open om te leren.

Hetzelfde en Anders

Je leert dat dingen soms op elkaar lijken en toch anders zijn.

Wat ga je doen?:

- Kies iets dat we gaan bespreken: een kwestie, een gebeurtenis of twee dingen die op het eerste gezicht verschillen.
- Denk na over deze vragen:
 - Wat dacht je eerst? Wat was je eerste indruk?
 - Hoe zou iemand anders dit kunnen zien? Wat zouden ze daarover zeggen?
 - Wat is hetzelfde? Wat is anders? Kunnen dingen tegelijkertijd hetzelfde en anders zijn?
- Schrijf je antwoorden op en deel ze met de klas.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het helpt je om beter te kijken naar wat dingen bijzonder maakt. Je leert dat dingen soms op elkaar lijken en toch anders zijn. Dit kan je helpen om nieuwe ideeën en meningen te vormen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Wanneer je nadenkt over iets dat ingewikkeld lijkt of waarover mensen het niet eens zijn, bijvoorbeeld bij een klasdiscussie of een project.

Voorbeeld

Bespreek verschillende huizen wereldwijd: onderzoek hoe huizen er verschillend uitzien afhankelijk van klimaat, cultuur en materialen, en ontdek ook hoe ze dezelfde functies delen zoals onderdak en comfort bieden.

Tips voor het gebruik:

- Luister goed naar hoe anderen dingen zien.
- Neem de tijd om goed te kijken naar de overeenkomsten en verschillen.
- Denk goed na voordat je iets beslist of opschrijft.

Hier en Nu / Daar en Toen

Met deze denkroutine ontdek je hoe mensen vroeger dachten over een onderwerp en hoe dat nu anders is. Je vergelijkt de ideeën en waarden van vroeger met die van nu.

Wat ga je doen?:

1. Je schrijft op hoe wij nu denken over het onderwerp (Hier en Nu).
2. Je bedenkt hoe mensen vroeger over hetzelfde onderwerp dachten (Daar en Toen).
3. Je vergelijkt de standpunten van vroeger en nu en denkt na over waarom ze anders zijn.
4. Je bedenkt hoe je meer kunt leren over wat mensen vroeger dachten.

Wat is het nut of doel hiervan?

- Hoe ideeën en waarden door de tijd heen veranderen.
- Waarom mensen vroeger anders dachten dan wij nu.
- Dat jouw eigen ideeën vaak door de tijd en cultuur waarin je leeft worden beïnvloed.
- Meer begrip te krijgen voor mensen uit andere tijden en culturen.

Voorbeeld

Onderwerp: Vrouwenrechten

1. Hier en Nu:

- Schrijf op wat we nu denken over vrouwenrechten. Bijvoorbeeld:
 - "Vrouwen hebben dezelfde rechten als mannen."
 - "Iedereen mag stemmen."
 - "Vrouwen mogen werken in elke baan."

2. Daar en Toen:

- Denk na over hoe mensen 100 jaar geleden over vrouwenrechten dachten. Bijvoorbeeld:
 - "Vrouwen hoorden thuis te blijven."
 - "Vrouwen mochten niet stemmen."
 - "Bepaalde banen waren niet voor vrouwen."

3. Vergelijk:

- Vraag jezelf:
 - "Waarom zijn de ideeën veranderd?"
 - "Wat heeft ervoor gezorgd dat vrouwen meer rechten kregen?"

4. Meer leren:

- Bedenk hoe je meer kunt ontdekken over de tijd van vroeger. Bijvoorbeeld door boeken te lezen, met mensen te praten of historische bronnen te bekijken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij onderwerpen die vroeger anders werden gezien, zoals slavernij, vrouwenrechten of kinderarbeid.
- Om te leren over verschillen tussen culturen of tijden.
- Om beter te begrijpen hoe waarden en normen veranderen.

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om na te denken over hoe mensen vroeger leefden en dachten.
- Gebruik je fantasie, maar probeer ook feiten te gebruiken.
- Werk samen met klasgenoten om ideeën uit te wisselen.
- Vraag jezelf af: waarom is het standpunt veranderd? Wat heeft daarvoor gezorgd?

Hoe Anders en Waarom?

Met deze denkroutine leer je nadenken over hoe je jouw boodschap op verschillende manieren kunt overbrengen. Je kijkt hoe je woorden, toon en lichaamstaal kunt aanpassen aan je publiek, de situatie en de bedoeling van wat je wilt zeggen.

Wat ga je doen?:

1. Begin met de zin: "Wat ik wil zeggen is..." en schrijf of zeg wat je wilt communiceren.
2. Stel jezelf de vraag: "Hoe kan ik dit anders zeggen? En waarom zou ik dat doen?"
3. Herhaal de tweede stap meerdere keren en ontdek verschillende manieren om je boodschap over te brengen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je:

- Hoe je jouw boodschap beter kunt aanpassen aan de situatie of het publiek.
- Waarom het belangrijk is om na te denken over wat je zegt en hoe je het zegt.
- Effectiever en respectvoller te communiceren, vooral met mensen die een ander perspectief hebben.
- Verschillende manieren van communiceren te gebruiken, zoals een andere toon of aanpak.

Voorbeeld

Situatie: Je wilt iemand overtuigen om vaker de fiets te nemen in plaats van de auto.

1. **Begin met:**
 - "Wat ik wil zeggen is: fietsen is beter voor het milieu dan autorijden."
2. **Hoe anders en waarom?**
 - "Hoe kan ik dit anders zeggen?" → "Als je vaker fietst, help je niet alleen het milieu, maar blijf je ook fit!"
 - Waarom? → Dit klinkt positiever en legt de nadruk op de voordelen.
3. **Herhaal:**
 - "Hoe kan ik dit nog anders zeggen?" → "Heb je wel eens bedacht hoeveel je kunt besparen op benzine als je de fiets neemt?"
 - Waarom? → Deze versie speelt in op een praktisch voordeel en kan mensen meer aanspreken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een boodschap wilt delen die voor verschillende mensen bedoeld is.
- Bij het voorbereiden van een presentatie of discussie.
- Om na te denken over hoe je iets duidelijk en overtuigend kunt zeggen.
- Om te oefenen met vriendelijk en effectief communiceren, bijvoorbeeld in een groep of bij het oplossen van een probleem.

Tips voor het gebruik:

- Denk niet alleen na over de woorden, maar ook over je toon en lichaamstaal.
- Probeer verschillende manieren uit en kijk welke het beste werkt in een bepaalde situatie.
- Bespreek je ideeën met een klasgenoot om nieuwe invalshoeken te ontdekken.
- Blijf herhalen en aanpassen totdat je vindt dat je boodschap duidelijk en passend is.

Hotspots - Waar of Onzeker?

Je gaat nadenken over ideeën of beweringen binnen een onderwerp en onderzoeken of ze duidelijk waar, onwaar of ergens daartussenin zijn. Je kijkt ook hoe belangrijk het is om meer over deze ideeën te weten te komen.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp of situatie.
2. Beoordeel elk idee of elke bewering als waar, onwaar of onzeker.
3. Bedenk hoe belangrijk het is om meer te weten over dat idee.
4. Kies de ideeën die je verder wilt onderzoeken en bespreek waarom die belangrijk zijn.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je:

- Beter nadenken over wat je weet en wat je nog niet zeker weet.
- Kritisch te kijken naar ideeën en je af te vragen waarom sommige belangrijker zijn dan andere.
- Gesprekken te voeren over verschillende meningen en samen te leren van elkaars inzichten.

Voorbeeld

Onderwerp: Klimaatverandering

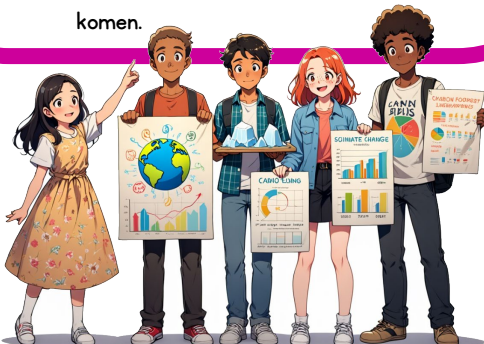
1. **Kies ideeën:**
 - "De aarde warmt op door menselijke activiteiten."
 - "Plastic in de oceaan schaadt het leven in zee."
 - "Elektrische auto's lossen alle problemen op."
2. **Beoordeel ideeën:**
 - Denk na: zijn deze ideeën *waar*, *onwaar* of *onzeker*?
 - Bijvoorbeeld:
 - "De aarde warmt op door menselijke activiteiten" → Waar.
 - "Elektrische auto's lossen alle problemen op" → Onzeker.
3. **Hoe belangrijk is het?**
 - Bespreek: is het belangrijk om meer over dit idee te weten? Waarom wel of niet?
4. **Kies hotspots:**
 - Bijvoorbeeld: je kiest "Plastic in de oceaan schaadt het leven in zee" als belangrijk idee om verder te onderzoeken. Je bespreekt waarom dit belangrijk is en hoe je meer te weten kunt komen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Aan het begin van een les om te bedenken wat je al weet over een onderwerp.
- Tijdens een project om te ontdekken welke ideeën je verder wilt onderzoeken.
- Na een les om te reflecteren op wat je hebt geleerd en waarover je nog meer wilt weten.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf alle ideeën op, ook als je niet zeker weet of ze waar zijn.
- Werk samen met anderen om verschillende meningen te horen.
- Wees eerlijk: als iets onzeker is, mag je dat gewoon opschrijven.
- Kies ideeën die jou nieuwsgierig maken om verder te onderzoeken.

Ik dacht vroeger... Nu denk ik...

Met deze denkroutine leer je nadenken over wat je vroeger dacht over een onderwerp en hoe je ideeën zijn veranderd door wat je hebt geleerd.

Wat ga je doen?:

1. Denk terug aan wat je dacht voordat je iets nieuws leerde over het onderwerp. Schrijf je gedachte op met de zin: **"Ik dacht vroeger..."**.
2. Bedenk nu hoe jouw ideeën zijn veranderd. Schrijf dit op met de zin: **"Nu denk ik..."**.
3. Bespreek jouw antwoorden met een klasgenoot of in een groepje en luister naar wat anderen hierover denken.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je:

- Reflecteren op hoe jouw ideeën en inzichten veranderen door wat je leert.
- Beter begrijpen wat je hebt geleerd en waarom dat belangrijk is.
- Je eigen leerproces volgen en waarderen.
- Nieuwe perspectieven ontdekken door naar de ideeën van anderen te luisteren.

Voorbeeld

Situatie: Je hebt een project gedaan over voedselverspilling.

1. Begin met:
 - **"Ik dacht vroeger dat voedselverspilling alleen in restaurants gebeurde."**
2. Reflecteer:
 - **"Nu denk ik dat voedselverspilling ook thuis vaak voorkomt, bijvoorbeeld door eten weg te gooien dat nog goed is."**
3. Bespreek:
 - Waarom is je idee veranderd? → **"Door het project leerde ik dat veel gezinnen thuis eten weggooien omdat ze niet goed plannen wat ze kopen."**

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Aan het einde van een les, project of discussie om te zien hoe je kennis en mening zijn veranderd.
- Na het kijken van een documentaire of het luisteren naar een gastspreker.
- Bij het nadenken over hoe je ideeën over een onderwerp zijn veranderd door wat je hebt meegemaakt of geleerd.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf eerlijk op wat je vroeger dacht, ook als het nu anders voelt. Dit maakt je reflectie sterker.
- Gebruik concrete voorbeelden om je nieuwe ideeën uit te leggen.
- Bespreek je antwoorden met anderen en leer van hun inzichten.
- Neem de tijd om na te denken over waarom je ideeën zijn veranderd.

Kern in een Kop

De nieuwe kennis samenvatten in een krantenkop.

Wat ga je doen?:

Je gaat nadenken over wat je hebt geleerd en schrijft een korte kop die het belangrijkste idee of thema van de les samenvat. Dit helpt je om terug te kijken op wat je hebt besproken en om de kern van het onderwerp te vinden.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je:

- De belangrijkste informatie of ideeën uit een les te herkennen.
- Je gedachten helder en beknopt op te schrijven.
- Te zien hoe jouw ideeën en begrip in de loop van de tijd kunnen veranderen.

Voorbeeld

Scenario: De les ging over duurzame energie.

Opdracht:

Schrijf een kop die volgens jou het belangrijkste van de les beschrijft.

Voorbeelden van koppen:

- "Zonne-energie is de toekomst."
- "Duurzame energie kan de aarde redden."
- "Samenwerken is nodig voor een duurzame wereld."

Reflectie:

Bespreek met een klasgenoot:

- Waarom heb jij voor jouw kop gekozen?
- Wat vind je van de kop van je klasgenoot?
- Zien jullie dezelfde kern of denken jullie verschillend?

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Aan het einde van een les of project om samen te vatten wat je hebt geleerd.
- Tijdens een lessenreeks om te zien hoe jouw begrip groeit of verandert.
- Na een discussie om de belangrijkste ideeën samen te vatten.

Tips voor het gebruik:

- Denk rustig na voordat je een kop schrijft.
- Houd je kop kort, bijvoorbeeld één zin.
- Schrijf een kop die voor jou de belangrijkste boodschap van de les samenvat.
- Bespreek je kop met een klasgenoot en ontdek hoe anderen denken over het onderwerp.

Kies je Standpunt

Deze denkroutine helpt je om na te denken over dilemma's zonder duidelijk goede of foute antwoorden. Je leert hoe je jouw mening kunt vormen, naar anderen kunt luisteren en kritisch kunt nadenken..

Wat ga je doen?:

1. **Kies een standpunt:** Lees het dilemma en schrijf op wat jij ervan vindt. Waarom denk je dat?
2. **Kijk terug:** Bespreek in een groep wat anderen ervan vinden. Luister goed naar hun ideeën.
3. **Herzie je standpunt:** Denk nog eens na over jouw mening. Heb je iets geleerd van wat anderen zeiden?
4. **Kijk verder:** Hoe past dit dilemma bij andere dingen die je hebt geleerd of meegemaakt?

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter nadenken over moeilijke vragen en problemen. Je ontdekt dat andere mensen soms heel andere ideeën hebben en waarom dat zo is. Dit helpt je om je eigen mening sterker te maken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij een discussie in de klas.
- Als je nadent over een lastig probleem.
- Als je wilt leren hoe je een goede mening kunt vormen.

Voorbeeld

Stel: je bespreekt een vraag zoals "Moeten smartphones verboden worden in de klas?"

- **Kies een standpunt:** Schrijf jouw mening op. Denk na: waarom denk je dat?
- **Kijk terug:** Bespreek in de klas wat andere leerlingen denken.
- **Herzie je standpunt:** Heb je iets nieuws geleerd? Heeft het je mening veranderd?
- **Kijk verder:** Denk na over hoe dit dilemma past bij andere vragen, zoals "Hoe beïnvloeden smartphones ons gedrag?"

Tips voor het gebruik:

- Schrijf je ideeën op, zodat je ze later nog kunt bekijken.
- Luister eerst naar anderen voordat je iets zegt.
- Durf je mening te veranderen als je iets nieuws leert.

Kijken - Tien keer Twee

Met deze denkroutine leer je aandachtig kijken en ontdekken wat je ziet.

Wat ga je doen?:

1. Kijk stil naar een poster, een voorwerp, een afbeelding of een infographic. Laat je ogen overal kijken en neem alles in je op.
2. Schrijf **10 woorden of zinnen** op die beschrijven wat je ziet. Denk aan kleuren, vormen, details of andere opvallende dingen.
3. Kijk daarna nog een keer en voeg **10 nieuwe woorden of zinnen** toe. Probeer dingen te zien die je eerst niet opmerkte.
4. Bespreek je lijst met een klasgenoot. Vergelijk wat jullie hebben opgemerkt en bedenk waarom sommige dingen wel of niet opvielen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze denkroutine leer je:

- Goed te kijken en meer details te zien dan je in eerste instantie dacht.
- Woorden en zinnen te gebruiken om te beschrijven wat je ziet.
- Nieuwe dingen te ontdekken door samen te werken met een klasgenoot.
- Meer te leren over afbeeldingen, voorwerpen of andere visuele materialen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een afbeelding, voorwerp of poster gaat bespreken.
- Om een infographic of schema beter te begrijpen.
- Om je kijk- en observatievaardigheden te oefenen.
- Om ideeën te verzamelen voor een bespreking of schrijfo opdracht.

Voorbeeld

Situatie: Een poster over verkeersveiligheid

1. Eerste keer kijken: "fiets, kind, waarschuwing, felle kleuren, groot lettertype, auto, zebra, driehoek, pijl, rood."
2. Tweede keer kijken: "gezichten, verdrietig, boodschap onderaan, gele streep, snelheidsmeter, weg, donkere lucht, gevaar, reflecterend licht, slogan."
3. Bespreking: "Waarom valt jou de donkere lucht op? Ik dacht vooral aan de waarschuwingstekst."

Tips voor het gebruik:

- Schrijf korte en duidelijke woorden of zinnen op, zoals "rode lijn" of "groene achtergrond".
- Kijk bij de tweede keer alsof je het voor de eerste keer ziet. Wat valt je nu op?
- Vergelijk je lijst met die van een klasgenoot en vraag waarom zij bepaalde dingen opmerkten.
- Probeer zowel uiterlijke kenmerken als de mogelijke betekenis van wat je ziet te beschrijven.

Kleur, Symbool, Beeld

Met deze denkroutine leer je de kern van ideeën op een creatieve manier te verbeelden.

Wat ga je doen?:

Je gaat een tekst lezen, een video bekijken of naar iets luisteren, en nadenken over de belangrijkste ideeën die je tegenkomt. Daarna kies je voor elk van deze ideeën een kleur, een symbool en een beeld. Dit helpt je om de kern van elk idee op een creatieve manier te verbeelden en je gedachten op een andere manier uit te drukken.

1. **Kies een kleur:** Nadat je de tekst hebt gelezen of de video hebt bekeken, kies je een kleur die het belangrijkste idee goed weergeeft. Denk na over wat die kleur zegt over het idee – is het vrolijk, verdrietig, krachtig?
2. **Kies een symbool:** Kies een symbool om een ander belangrijk idee te representeren. Een symbool kan simpel zijn, zoals een hart, een pijl of iets anders dat voor jou dat idee goed laat zien.
3. **Kies een beeld:** Kies een beeld dat het derde belangrijke idee weergeeft. Een beeld is wat uitgebreider dan een symbool. Het kan een situatie of een plek zijn die het idee goed laat zien.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om je te helpen de belangrijkste ideeën beter te begrijpen door ze op een visuele manier weer te geven. Door een kleur, symbool en beeld te kiezen, denk je goed na over wat de essentie is van het idee en hoe je dat kunt laten zien. Dit maakt het makkelijker om je gedachten te delen en met anderen over het onderwerp in gesprek te gaan..

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Na het lezen van een tekst of het bekijken van een video.
- Om een infographic of schema beter te begrijpen.
- Om je creatieve verbeelding te oefenen.

Voorbeeld

Stel dat je een tekst hebt gelezen over het beschermen van bedreigde dieren. Je kiest de kleur **groen** om aan te geven dat het gaat over natuurbehoud en groei. Vervolgens kies je als symbool een **schildpad**, omdat veel schildpadden bedreigd worden en symbool staan voor de kwetsbaarheid van dieren. Voor het beeld kies je een **uitgestrekt regenwoud** om te laten zien waar bedreigde dieren wonen en hoe belangrijk hun leefomgeving is.

Als je klaar bent, deel je jouw kleur, symbool en beeld met een klasgenoot of in een groepje. Vertel waarom je juist deze kleur, dit symbool en dit beeld hebt gekozen. Luister ook naar de ideeën van anderen en kijk of jullie elkaars gedachten kunnen aanvullen.

Tips voor het gebruik:

- Denk goed na over wat elk idee voor jou betekent, en probeer dat zo goed mogelijk te verbeelden met een kleur, symbool en beeld.
- Er zijn geen goede of foute antwoorden – het gaat erom dat je nadenkt over het idee en hoe jij het ziet.
- Luister naar de uitleg van je klasgenoten en kijk of je nieuwe ideeën kunt ontdekken door te leren van hun keuzes.

Kleuren, Vormen, Lijnen

Je gaat goed kijken naar een kunstwerk of een object en je aandacht richten op de details. Door op te letten welke kleuren, vormen en lijnen je ziet, leer je het kunstwerk of object beter begrijpen en ontdek je dingen die je misschien eerst niet zag.

Wat ga je doen?:

1. **Kijk naar het kunstwerk of object:** Neem een moment om goed te kijken naar wat je ziet. Dit kan een schilderij, een tekening, een foto of een voorwerp zijn.
2. **Welke kleuren zie je?** Schrijf op welke kleuren je ziet in het kunstwerk of object. Denk na over alle kleuren die aanwezig zijn.
3. **Welke vormen zie je?** Kijk goed en schrijf op welke vormen je kunt herkennen. Zijn er cirkels, vierkanten, driehoeken, of misschien andere vormen?
4. **Welke lijnen zie je?** Beschrijf welke soorten lijnen je ziet. Zijn het rechte lijnen, gebogen lijnen, dunne of dikke lijnen?

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om je te helpen nauwkeuriger te kijken en alles wat je ziet in woorden te beschrijven. Dit helpt je om aandachtiger te observeren en om later beter te kunnen vertellen wat je hebt gezien. Door kleuren, vormen en lijnen te benoemen, leer je om meer op de details te letten.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik 'Kleuren, Vormen, Lijnen' om echt goed te kijken naar een kunstwerk of object en om er op een nieuwe manier over na te denken.

Voorbeeld

Stel dat je kijkt naar een schilderij van een bos.

- Je ziet verschillende **kleuren**, zoals groen van de bomen, bruin van de stammen en blauw van de lucht. Je ziet ook **vormen**, zoals ronde vormen van de boomkruinen en rechthoeken van een hut. Bij de **lijnen** zie je gebogen lijnen van de takken en rechte lijnen van de boomstammen. Door deze observaties op te schrijven, krijg je een goed beeld van alle details in het schilderij.
- Deel jouw observaties met een klasgenoot of in een groepje. Vertel welke kleuren, vormen en lijnen je hebt gezien en luister ook naar wat anderen hebben opgemerkt. Misschien hebben zij dingen gezien die jij niet hebt opgemerkt!

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken, je hoeft niet snel te zijn.
- Er zijn geen foute antwoorden - alles wat je ziet is belangrijk.
- Luister naar je klasgenoten, misschien zien zij details die jij gemist hebt.

Kompaspunten

Met de denkroutine 'Kompaspunten' ga je een idee of voorstel van verschillende kanten onderzoeken. We gebruiken de vier windrichtingen van een kompas om dit te doen: Wat is er nodig om te weten (N - Nodig om te Weten), wat is opwindend (O - Opwindend), wat is zorgwekkend (Z - Zorgwekkend), en wat is je standpunt of suggestie om verder te gaan (W - Weg voorwaarts).

Wat ga je doen?:

1. **N (Nodig om te Weten):** Wat moet je nog weten over dit idee of voorstel om er een goed oordeel over te kunnen vormen? Schrijf op welke informatie je mist of wat je nog wilt onderzoeken.
2. **O (Opwindend):** Wat vind je spannend of positief aan dit idee? Wat zijn de voordelen en wat spreekt je aan?
3. **Z (Zorgwekkend):** Wat baart je zorgen? Welke nadelen zie je, of welke problemen zouden kunnen ontstaan?
4. **W (Weg voorwaarts):** Wat is je huidige mening over het idee? Hoe zou je verder willen gaan? Schrijf op wat jouw suggestie is voor de volgende stap.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze denkroutine helpt je om een idee of voorstel goed te begrijpen en van verschillende kanten te bekijken. Hierdoor kun je een weloverwogen mening vormen. Door te kijken naar wat spannend, zorgwekkend of nog onduidelijk is, kun je een beter beeld krijgen van het onderwerp en leren om beslissingen te nemen die goed doordacht zijn.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik 'Kompaspunten' om een onderwerp of kwestie vanuit verschillende kanten te bestuderen om zo een duidelijker beeld of dieper begrip te krijgen van een idee of voorstel.

Voorbeeld

Stel dat de school overweegt om schooluniformen in te voeren. We gebruiken de kompaspunten om dit idee te onderzoeken:

- **N (Nodig om te Weten):** Hoeveel gaan de uniformen kosten? Zijn er subsidies voor gezinnen die het niet kunnen betalen?
- **O (Opwindend):** Het zorgt voor gelijkheid tussen leerlingen en minder afleiding door kleding.
- **Z (Zorgwekkend):** Niet iedereen vindt het fijn om hetzelfde te dragen, en het kan duur zijn voor sommige gezinnen.
- **W (Weg voorwaarts):** Ik ben voor het idee, maar we moeten ervoor zorgen dat het betaalbaar is voor iedereen.

Als je alle vier de punten hebt besproken, deel je jouw ideeën met een klasgenoot of in een groepje. Bespreek wat anderen hebben opgeschreven en kijk of je samen tot nieuwe inzichten komt.

Tips voor het gebruik:

- Denk goed na over elk punt en neem de tijd om alles op te schrijven.
- Er zijn geen foute antwoorden - het gaat erom dat je verschillende kanten van het idee onderzoekt.
- Luister naar wat anderen te zeggen hebben en probeer hun perspectieven te begrijpen.

Lenzen voor Dialoog

Met deze denkroutine leer je vanuit verschillende perspectieven naar een maatschappelijk thema of actuele gebeurtenis te kijken.

Wat ga je doen?:

1. Kies een maatschappelijk thema of gebeurtenis, zoals een protest, een verkiezing, of een probleem zoals ongelijkheid.
2. Kies een lens waarmee je naar het thema kijkt, bijvoorbeeld:
 - Je leeftijd, cultuur of beroep.
 - Je persoonlijke ervaringen of waarden.
3. Beantwoord vragen zoals:
 - Wat valt mij op door deze lens?
 - Hoe beïnvloedt mijn achtergrond mijn kijk op dit thema?
4. Deel je ideeën met anderen en luister naar hun perspectieven. Denk na over:
 - Welke verschillen en overeenkomsten zie ik?
 - Wat leer ik van andere manieren van kijken?
5. Schrijf of bespreek wat je hebt geleerd over het thema én over de perspectieven van anderen.

Wat is het nut of doel hiervan?

- Beter begrijpen hoe jouw identiteit en achtergrond je kijk beïnvloeden.
- Luisteren naar en leren van de perspectieven van anderen.
- Nieuwe inzichten krijgen over belangrijke maatschappelijke thema's.
- Hoe je ideeën kunt delen en vragen kunt stellen in een gesprek.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij het bespreken van een maatschappelijk probleem zoals klimaatverandering, armoede of ongelijkheid.
- Wanneer je wilt begrijpen hoe anderen over een actuele gebeurtenis denken.
- Om te oefenen met het delen van jouw perspectief en het leren van andere meningen.

Voorbeeld

Situatie: Een protest over ongelijkheid

1. Lens: gender → "Als meisje zie ik hoe dit protest ook gaat over de rechten van vrouwen."
2. Lens: cultuur → "Ik herken symbolen uit mijn eigen gemeenschap in de protestborden."
3. Groepsbespreking: "Hoe zien we het protest anders door onze verschillende lenzen?"
4. Reflectie: "Wat leren we van elkaar door onze perspectieven te delen?"

Tips voor het gebruik:

- Kies een lens die je interessant vindt, zoals je achtergrond of beroep.
- Luister goed naar de ideeën van anderen en stel vragen om meer te leren.
- Gebruik voorbeelden om uit te leggen wat je bedoelt.
- Wees nieuwsgierig en open om nieuwe inzichten te ontdekken.

Loop door de week

Deze denkroutine helpt je om te ontdekken hoe wat je leert op school ook in het dagelijks leven voorkomt. Door hier meer op te letten, begrijp je het onderwerp beter en ontdek je hoe je wat je leert kunt gebruiken buiten de klas.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp waar je deze week over leert.
2. Houd een logboek bij:
 - Schrijf voorbeelden op van hoe dit onderwerp in je dagelijks leven voorkomt.
 - Dit kan iets zijn wat je ziet, hoort of zelf ervaart.
3. Bespreek aan het einde van de week wat je hebt ontdekt:
 - Wat heb je gemerkt dat met dit onderwerp te maken heeft?
 - Hoe heeft dit je begrip van het onderwerp veranderd?
4. Denk na over hoe je deze kennis kunt gebruiken in andere situaties.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om meer op te letten hoe school en het echte leven met elkaar verbonden zijn. Dit maakt leren leuker en helpt je om te begrijpen hoe belangrijk wat je leert is.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik deze routine bij onderwerpen die ook buiten school belangrijk zijn, zoals wetenschap, geschiedenis of gezondheid.

Tips voor het gebruik:

- Houd je logboek bij als je iets merkt dat met het onderwerp te maken heeft.
- Deel je ontdekkingen met anderen en kijk of zij iets soortgelijks hebben meegemaakt.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: je leert over voedsel en energie in biologie.

- Je merkt dat een poster in de supermarkt reclame maakt voor "energievoedsel."
- Je hoort tijdens een sporttraining dat je genoeg koolhydraten moet eten voor energie.
- Je denkt na over hoe voeding invloed heeft op je energie tijdens een drukke schooldag.

Aan het einde van de week bespreek je met je klas wat je hebt ontdekt en wat je ervan hebt geleerd.

Luisteren - Tien keer Twee

Met deze denkroutine leer je aandachtig luisteren naar muziek en beschrijven wat je hoort.

Wat ga je doen?:

1. Luister in stilte naar een muziekstuk of lezing. Laat je oren overal heen gaan en neem alles in je op.
2. Schrijf **10 woorden of zinnen** op die beschrijven wat je opmerkt in de muziek. Denk aan het ritme, geluiden, emoties, of iets anders dat je hoort.
3. Luister daarna nog een keer en voeg **10 nieuwe woorden of zinnen** toe aan je lijst. Probeer verder te luisteren dan wat je eerst opviel.
4. Bespreek je lijst met een klasgenoot. Kijk naar de overeenkomsten en verschillen in wat jullie hebben gehoord.

Wat is het nut of doel hiervan?

- Dieper en aandachtiger luisteren naar muziek.
- Woorden te gebruiken om te beschrijven wat je hoort en voelt.
- Nieuwe details in muziek te ontdekken die je misschien eerst niet opmerkte.
- Je ideeën te vergelijken en te bespreken met anderen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een nieuw muziekstuk gaat leren kennen.
- Om dieper te luisteren naar muziek die je al kent.
- Als je meer woorden wilt leren om muziek te beschrijven.
- Om samen met anderen te ontdekken hoe verschillend mensen naar muziek kunnen luisteren.

Voorbeeld

Situatie: Luisteren naar een popliedje

1. Eerste keer luisteren: "zang, snel ritme, vrolijk, gitaar, energiek."
2. Tweede keer luisteren: "drum, hoge noten, herhaling, opbouw, dansbaar."
3. Bespreken: "Ik hoorde veel herhaling in de zang, maar jij zei dat je het energiek vond. Wat bedoel je daarmee?"

Tips voor het gebruik:

- Schrijf korte woorden of zinnen op, zoals "rustig" of "dramatisch".
- Sluit je ogen of kijk naar beneden om beter te luisteren.
- Probeer iets nieuws te horen tijdens de tweede luisterbeurt.
- Vraag jezelf af: "Wat hoor ik dat ik nog niet eerder heb opgemerkt?"

Maak een Notitie

Deze denkroutine helpt je om na te denken over wat je hebt geleerd. Je schrijft een belangrijk punt, een uitdaging of een interessante vraag op, zodat je beter kunt onthouden en begrijpen wat je hebt gedaan.

Wat ga je doen?:

1. Kies na een les, film, tekst of discussie één van de volgende vragen:
 - Wat is het belangrijkste punt dat je hebt geleerd?
 - Wat vond je moeilijk of uitdagend?
 - Welke vraag zou je graag willen bespreken?
 - Wat vond je interessant?
2. Schrijf je antwoord kort op.
3. Deel jouw antwoord met je groep of klas als je leraar dat vraagt.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om na te denken over wat belangrijk is en wat je nog wilt weten. Dit helpt je om beter te begrijpen wat je leert en om nieuwe vragen te stellen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Na een les of een activiteit.
- Als je wilt terugkijken op wat je hebt geleerd.
- Als je een vraag hebt die je graag met anderen wilt bespreken.

Voorbeeld

Stel, je hebt een video gekeken over biodiversiteit.

- Schrijf op: "Wat vond je interessant aan de video?"
- Deel jouw notitie met een klasgenoot en bespreek wat jullie allebei hebben opgeschreven.
- Denk samen na over welke vragen jullie nog hebben.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf kort en duidelijk.
- Kies de vraag die voor jou het meest interessant is.
- Luister naar de antwoorden van anderen en vergelijk ze met jouw eigen ideeën.

Manieren waarop dingen complex kunnen zijn

Deze denkroutine helpt je om te ontdekken hoe en waarom een onderwerp ingewikkeld is. Door het in kleine stukken te verdelen en vragen te stellen over verschillende aspecten, krijg je een beter beeld van hoe alles samenhangt..

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp, zoals een stad, een vervoersmiddel of een beroemd gebouw.
2. Denk na over deze vragen:
 - **Delen en interacties:** Welke onderdelen zijn er en hoe werken die samen?
 - **Waarheid:** Wat weten we zeker, en waarover zijn mensen het niet eens?
 - **Tijd:** Hoe is het onderwerp veranderd door de tijd heen?
 - **Betrokkenheid:** Wat betekent dit onderwerp voor jou en voor anderen?
 - **Perspectief:** Welke verschillende meningen of ideeën zijn erover?
3. Bespreek wat je hebt ontdekt en hoe deze vragen je helpen om het onderwerp beter te begrijpen.

Tips voor het gebruik:

- Gebruik tekeningen of schema's om je ideeën te ordenen.
- Neem de tijd om na te denken over elk onderdeel en vraag om hulp als je vastloopt.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: onderzoek hoe een beroemd gebouw zoals de Eiffeltoren werkt.

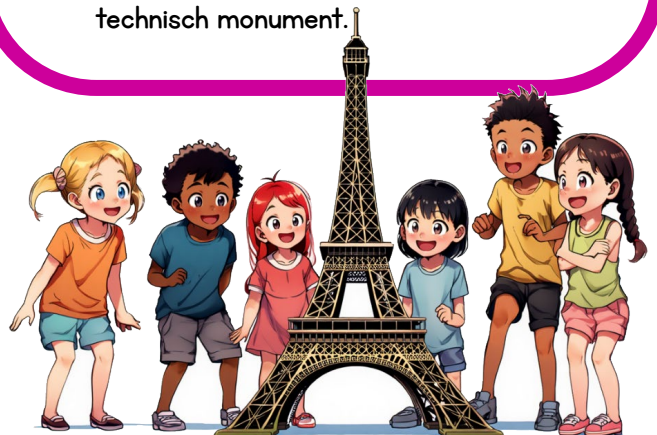
- **Delen en interacties:** Wat zijn de belangrijkste onderdelen van de Eiffeltoren en hoe werken ze samen?
 - **Waarheid:** Wat weten we zeker over de constructie, en welke verhalen of mythen bestaan er?
 - **Tijd:** Hoe is de Eiffeltoren veranderd sinds de bouw?
 - **Betrokkenheid:** Wat betekent de Eiffeltoren voor toeristen, Parijzenaars en architecten?
 - **Perspectief:** Hoe wordt de toren gezien door bezoekers, historici en stedelijke planners?
- Bespreek wat je hebt geleerd over het belang van de Eiffeltoren als cultureel en technisch monument.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om een ingewikkeld onderwerp stap voor stap te onderzoeken. Hierdoor kun je beter begrijpen waarom iets is zoals het is en wat je ervan kunt leren.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik deze routine bij onderwerpen die ingewikkeld lijken, zoals hoe een stad werkt of hoe een technologie werkt. Het kan ook gebruikt worden bij onderwerpen uit lessen zoals geschiedenis, aardrijkskunde of techniek.

Mooi & Waar

Met deze routine ga je op zoek naar de schoonheid en de waarheid in wat je ziet of hoort.

Wat ga je doen?:

- We gaan samen kritisch nadenken over een afbeelding of verhaal.
- Je gaat op zoek naar de schoonheid en de waarheid in wat je ziet of hoort.
- Daarna denken we na over hoe schoonheid kan helpen om de waarheid te onthullen, maar ook hoe het de waarheid kan verbergen.

Tips voor het gebruik:

- Probeer echt na te denken over wat je mooi vindt aan de afbeelding of het verhaal, en waarom.
- Onthoud dat schoonheid niet altijd betekent dat iets ook waar is. Schoonheid kan soms zelfs misleiden.
- Wees niet bang om je eigen ideeën te delen over wat waarheid en schoonheid voor jou betekenen. Er zijn geen verkeerde antwoorden.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om je te helpen dieper na te denken over een afbeelding, verhaal of nieuwsbericht. Je leert kritisch te kijken en te ontdekken hoe schoonheid wordt gebruikt om mensen te betrekken, maar soms ook om een verkeerde indruk te geven van wat er werkelijk gebeurt.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken wanneer we samen kunstwerken, foto's, nieuwsverhalen of andere media bekijken. Het helpt je om te vertragen en goed na te denken over wat je ziet. Het is vooral handig als je wilt weten hoe iets mooi kan zijn en tegelijkertijd iets kan vertellen – of juist niet.

Voorbeeld

Stel dat we samen naar een foto van een landschap kijken. Eerst vraag ik je: "Kun je schoonheid vinden in deze foto?" Denk na over de kleuren, de vormen en hoe de foto je laat voelen. Daarna vraag ik je: "Kun je waarheid vinden in deze foto?" Denk na over wat deze foto je vertelt over het landschap, het seizoen, of misschien hoe mensen het landschap gebruiken. Vervolgens gaan we dieper: "Hoe kan de schoonheid van dit landschap de waarheid onthullen?" Misschien laat de foto je zien hoe mooi en natuurlijk het landschap is. Maar dan vraag ik: "Hoe kan schoonheid de waarheid verhullen?" Misschien is het landschap op de foto mooier gemaakt, bijvoorbeeld door filters of door bepaalde delen niet te laten zien.

Onderdelen, Doelen en Complexiteiten

Je leert goed te kijken naar hoe iets werkt en hoe de onderdelen samenwerken. .

Wat ga je doen?:

1. Kies een object of systeem, zoals een rekenmachine of een verkeerslichtsysteem.
2. Beschrijf de onderdelen: welke stukjes of componenten zijn er?
3. Denk na over de doelen: wat doet elk onderdeel, en wat is het grote doel?
4. Verken de complexiteiten: welke vragen of problemen zie je? Hoe hangen de onderdelen samen?

Tips voor het gebruik:

- Kies eerst iets wat je kent, zoals een gebruiksvoorwerp of een simpel systeem.
- Teken wat je ziet en schrijf erbij wat de onderdelen doen.
- Stel vragen als je iets niet begrijpt.

Voorbeeld

Je kiest een rekenmachine. Je schrijft op welke onderdelen er zijn (knoppen, scherm, batterijen), bedenkt waarvoor elk onderdeel is, en onderzoekt hoe alles samenwerkt om berekeningen te maken.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert goed te kijken naar hoe iets werkt en hoe de onderdelen samenwerken. Dit helpt je om vragen te stellen en meer te begrijpen over het systeem.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je wilt begrijpen hoe een object of systeem echt werkt, zoals een computer of een energiesysteem in huis..

Onderdelen, Perspectieven en Ik

Je leert goed te kijken naar hoe iets werkt, hoe de onderdelen samenwerken en hoe dat met jou te maken heeft.

Wat ga je doen?:

1. Kies een object of systeem, zoals een smartphone of het openbaar vervoer.
2. Bekijk de onderdelen: welke verschillende stukken of componenten kun je vinden?
3. Denk na over perspectieven: wie gebruikt het, wie maakt het en wie heeft ermee te maken?
4. Verbind met jezelf: hoe gebruik jij het object of systeem? Wat vind jij ervan?

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken naar alle onderdelen.
- Stel vragen aan anderen of zoek meer informatie om verschillende perspectieven te ontdekken.
- Gebruik papier en potlood om aantekeningen of tekeningen te maken.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert een object of systeem beter te begrijpen door alle details te onderzoeken, vanuit andere mensen te denken en te kijken naar jouw eigen mening en ervaring.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je een ingewikkeld systeem of een bijzonder object wilt begrijpen, zoals een computerspel of hoe een ziekenhuis werkt.

Voorbeeld

Je kiest een smartphone. Je schrijft op welke onderdelen er zijn (batterij, scherm, apps), bekijkt het perspectief van gebruikers en fabrikanten, en bedenkt hoe jij de telefoon gebruikt en wat je ervan vindt.

Onderdelen, Mensen, Interacties

Je leert hoe systemen werken door te kijken naar de verschillende onderdelen en mensen. .

Wat ga je doen?:

- Kies een systeem dat je wilt onderzoeken (bijvoorbeeld een fiets, een schoolkantine, of een transportnetwerk).
- Maak een lijst van de onderdelen van het systeem.
- Bedenk wie er betrokken zijn bij het systeem.
- Beschrijf hoe deze mensen en onderdelen met elkaar in contact komen en samenwerken.
- Denk na over hoe een verandering in één onderdeel van het systeem invloed heeft op de rest.

Tips voor het gebruik:

- Werk samen in kleine groepen om ideeën te verzamelen.
- Gebruik tekeningen of schema's om het systeem duidelijker te maken.
- Focus op één systeem tegelijk, zodat je niet wordt afgeleid door andere onderwerpen.

Voorbeeld

Je onderzoekt een recyclingprogramma. Je bedenkt welke onderdelen er zijn (containers, vrachtwagens, sorteermachines) en wie erbij betrokken zijn (inwoners, afvalophalers). Vervolgens kijk je naar wat er gebeurt als er een nieuwe recyclingregel wordt ingevoerd, zoals meer soorten plastic verzamelen. Je bespreekt hoe dit invloed heeft op de verschillende onderdelen en mensen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert hoe systemen werken door te kijken naar de verschillende onderdelen en mensen. Dit helpt je beter begrijpen hoe dingen met elkaar verbonden zijn en hoe veranderingen impact hebben.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je wilt weten hoe iets werkt, zoals een machinesysteem of een proces.
- Om te ontdekken wie en wat er betrokken zijn bij een probleem.
- Bij het voorbereiden van een project waarin je een systeem wilt verbeteren.

Optiediamant

Met deze denkroutine leer je nadenken over moeilijke keuzes door te kijken naar tegenstellingen en creatieve oplossingen te bedenken

Wat ga je doen?:

1. **Kies een situatie** waarin je een keuze moet maken met duidelijke tegenstellingen. Bijvoorbeeld: "Als we X doen, dan winnen we Y, maar verliezen we Z."
2. **Maak een diamant:**
 - Zet de voordelen en nadelen van elk alternatief op de linker- en rechterhoek.
 - Gebruik de onderste hoek voor compromissen.
 - Gebruik de bovenste hoek voor creatieve oplossingen die beide kanten combineren.
3. **Bedenk oplossingen:**
 - Wat gebeurt er als je volledig voor de linkerkant kiest?
 - Wat gebeurt er als je volledig voor de rechterkant kiest?
 - Kun je een oplossing bedenken die beide kanten een beetje geeft?
 - Kun je een slimme oplossing vinden die het beste van beide kanten combineert?
4. **Reflecteer:** Bespreek met je groep wat je hebt geleerd over de situatie en de opties.

Tips voor het gebruik:

- Werk samen met je klasgenoot om meer ideeën te bedenken.
- Probeer bij elke hoek ten minste één oplossing te bedenken.
- Denk aan slimme manieren om problemen op te lossen.
- Bespreek wat jullie hebben geleerd van de keuzes en de diamant.

Voorbeeld

Situatie: "Moeten we meer pauzes hebben op school?"

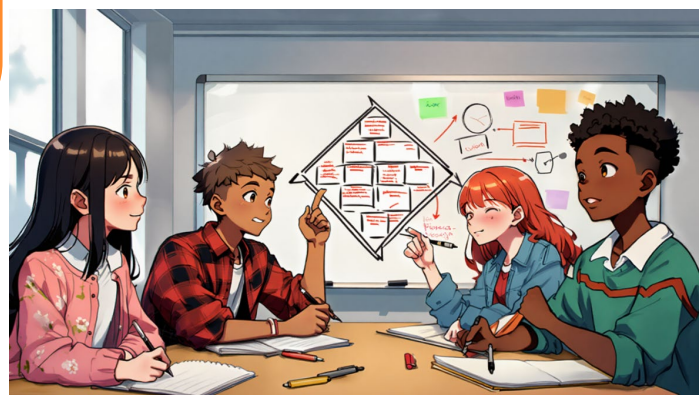
1. Linkerhoek: "Meer pauzes zorgen voor meer ontspanning, maar minder lestijd."
2. Rechterhoek: "Minder pauzes geven meer lestijd, maar zorgen voor meer stress."
3. Onder: "Houd korte pauzes tussen de lessen door."
4. Boven: "Combineer pauzes met korte leeractiviteiten, zoals spelletjes of beweging."
5. Reflectie: "Wat hebben we geleerd over het plannen van een schooldag?"

Wat is het nut of doel hiervan?

- Begrijpen waarom sommige keuzes moeilijk zijn.
- Verschillende oplossingen bedenken voor een probleem.
- Leren dat compromissen en creatieve ideeën vaak helpen bij lastige keuzes.
- Dieper nadenken over situaties in het nieuws, verhalen of je eigen leven.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij een keuze waarbij er duidelijke voordelen en nadelen zijn.
- Om te oefenen met creatief nadenken over oplossingen.
- Bij het bespreken van dilemma's in geschiedenis, literatuur of je eigen leven.
- Om ideeën te verzamelen voor een moeilijke keuze in de klas of thuis.

Optie-explosie

Met deze denkroutine leer je verder denken dan de eerste oplossingen die je kunt bedenken.

Wat ga je doen?:

1. **Begin met duidelijke opties:** Noteer de voor de hand liggende keuzes die je kunt maken.
Bijvoorbeeld: "We kunnen X doen, of Y doen."
2. **Ontdek verborgen opties:**
 - Bedenk samen met je groep andere ideeën die misschien niet meteen opvallen.
 - Combineer bestaande ideeën om nieuwe te bedenken.
 - Stel je voor dat je iemand anders bent (bijvoorbeeld een wetenschapper, ouder, of sporter) en kijk hoe die zou kiezen.
 - Denk aan grappige of extreme ideeën en kijk of je daar iets bruikbaar van kunt maken.
3. **Bespreek wat je hebt geleerd:** Kijk samen naar alle opties. Welke waren verrassend? Welke bieden nieuwe mogelijkheden?

Tips voor het gebruik:

- Werk samen in een groep om meer ideeën te verzamelen.
- Schrijf of teken je ideeën op, zodat je ze goed kunt vergelijken.
- Combineer ideeën van anderen om nog meer opties te bedenken.
- Denk goed na over waarom sommige opties niet meteen opvallen.

Voorbeeld

Situatie: "Hoe kunnen we samen huiswerk leuker maken?"

1. **Duidelijke opties:**
 - Huiswerk in de klas maken.
 - Korter huiswerk geven.
2. **Verborgen opties:**
 - Huiswerk als quiz of spel maken.
 - Huiswerk in tweetallen doen.
 - Extra tijd verdienen met creatief huiswerk.
3. **Reflectie:** "Ik had nooit gedacht dat huiswerk als een spel maken een goed idee zou zijn, maar het klinkt leuk en leerzaam!"

Wat is het nut of doel hiervan?

- Verder kijken dan de eerste ideeën die je hebt.
- Creatieve oplossingen bedenken door nieuwe perspectieven te gebruiken.
- Leren hoe je betere beslissingen kunt nemen door meer mogelijkheden te onderzoeken.
- Beter begrijpen waarom sommige keuzes moeilijk zijn.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een lastige beslissing moet nemen.
- Om oplossingen te bedenken voor een probleem in de klas, zoals afval of samenwerkingen.
- Bij het bespreken van beslissingen in een verhaal of in de geschiedenis.
- Om nieuwe ideeën te vinden voor een project of taak.

Overbrug de Afstand

Je leert verschillende perspectieven herkennen van mensen op verschillende plekken.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp dat mensen op verschillende manieren kunnen zien, zoals feestdagen, schoolregels of eten.
2. Denk na over hoe mensen in jouw buurt over het onderwerp denken.
3. Zoek uit hoe mensen in een andere stad of een ander land erover denken.
4. Vergelijk wat hetzelfde is en wat anders is. Waarom is dat zo?

Tips voor het gebruik:

- Zoek informatie op of vraag anderen naar hun mening.
- Schrijf de overeenkomsten en verschillen op om ze goed te kunnen zien.
- Wees nieuwsgierig en stel vragen als iets je verbaast.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je ontdekt dat mensen op verschillende plekken anders kunnen denken. Dit helpt je om nieuwe ideeën te leren en beter te begrijpen hoe anderen leven en denken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je iets wilt leren over hoe mensen ergens anders leven, bijvoorbeeld in andere steden of landen.

Voorbeeld

Je onderzoekt hoe mensen feestdagen vieren. In jouw buurt vieren mensen Kerstmis met een kerstboom en cadeautjes. Je leert dat in andere landen, zoals Mexico, mensen met een grote familiefeestavond vieren, en in Japan wordt Kerst gevierd met een speciaal KFC-menu. Je ontdekt wat hetzelfde is (samen zijn) en wat anders is (tradities).

Pel de vrucht

Je leert een onderwerp, probleem of situatie laagje voor laagje beter begrijpen.

Wat ga je doen?:

1. Stel je voor dat je een vrucht aan het pellen bent om een onderwerp beter te begrijpen.
2. Begin bij de “schil”: schrijf op wat je al weet en welke vragen je hebt over het onderwerp.
3. Zoek naar “substantie”: onderzoek je vragen, verzamel informatie en ontdek nieuwe ideeën.
4. Werk naar de “kern”: noteer wat je hebt geleerd en wat het belangrijkste inzicht is.

Tips voor het gebruik:

- Werk samen met anderen om ideeën en vragen te delen.
- Gebruik een groot vel papier of een tekening om je voortgang bij te houden.
- Voeg nieuwe vragen toe als je verder leert.

Wat is het nut of doel hiervan?

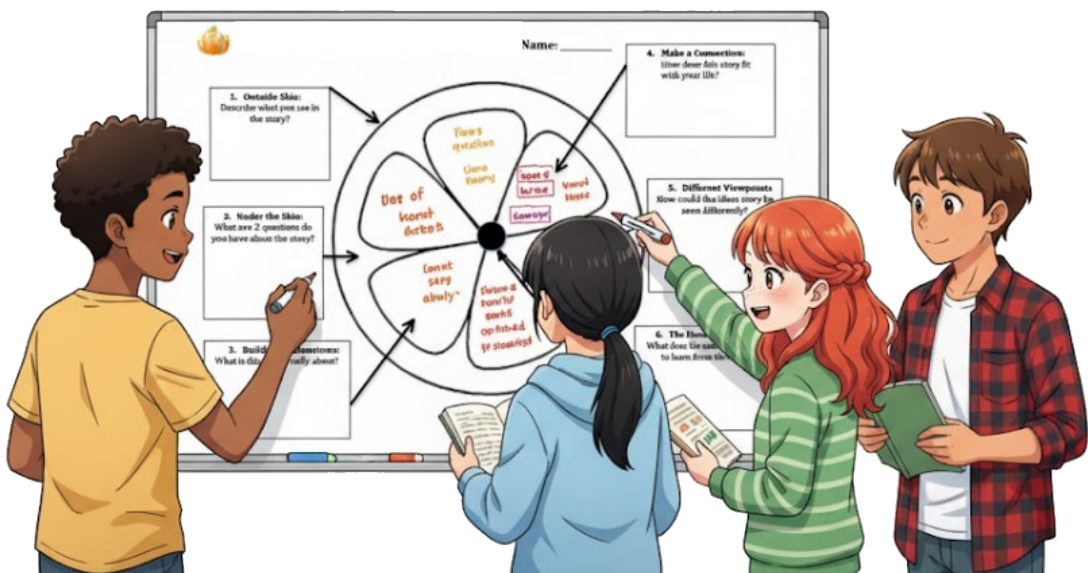
Je leert een onderwerp stap voor stap beter te begrijpen. Dit helpt je om dieper na te denken en nieuwe dingen te ontdekken..

Voorbeeld

Je onderzoekt het onderwerp “plastic afval.”
Je begint met wat je al weet (het wordt gerecycled), bedenkt vragen (waarom is plastic zo schadelijk?), verzamelt informatie, en ontdekt wat je kunt doen om minder plastic te gebruiken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je een onderwerp grondig wilt onderzoeken, zoals klimaatverandering, geschiedenis of wetenschap.

+1 Routine

Je leert samen de belangrijkste informatie te benoemen en onthouden.

Wat ga je doen?:

Na het kijken van een film, luisteren naar een les of lezen van een tekst ga je aan de slag om belangrijke ideeën te onthouden.

- Je maakt eerst zelf een lijstje van dingen die je het belangrijkste vond.
- Daarna wissel je je lijst met een klasgenoot en voeg je iets nieuws toe aan hun lijst.
- Aan het einde krijg je jouw lijst weer terug, nu aangevuld met de ideeën van je klasgenoten.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf tijdens de les niet meteen alles op, maar luister eerst goed. Je krijgt de kans om later de belangrijkste ideeën op te schrijven.
- Wanneer je het lijstje van een ander aanvult, probeer dan iets toe te voegen wat nog niet is genoemd, zoals een extra detail of een nieuwe connectie tussen de ideeën.
- Als je je lijst terugkrijgt, kijk dan goed naar de aanvullingen en voeg nog meer dingen toe als je zelf nog iets belangrijks hebt bedacht.

Wat is het nut of doel hiervan?

De +1 Routine helpt je om belangrijke dingen te onthouden door er meteen na een les over na te denken. Doordat je ook ideeën van anderen krijgt, wordt je lijstje nog beter en leer je extra dingen die je misschien eerst had gemist.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze routine gebruiken na een les, presentatie of wanneer je iets nieuws hebt geleerd. Het helpt je om de belangrijkste ideeën niet alleen te onthouden, maar ook aan te vullen met nieuwe inzichten van anderen.

Voorbeeld

Stel, je hebt net een les gehad over de werking van het weer. Je maakt een lijstje van wat je hebt onthouden, bijvoorbeeld 'regen ontstaat door condensatie' en 'wind ontstaat door verschillen in luchtdruk'. Daarna ruil je je lijst met een klasgenoot, die iets nieuws toevoegt zoals 'wolken bestaan uit kleine waterdruppels'. Na twee keer wisselen krijg je je eigen lijst terug, nu aangevuld met extra informatie van anderen, waardoor je een nog completer beeld hebt.

Projecteren over de Tijd

Je bekijkt een onderwerp, thema, probleem of kwestie vanuit het verleden, het heden en ver in de toekomst.

Wat ga je doen?:

Je gaat een onderwerp onderzoeken vanuit een heel breed tijdsperspectief. Dat betekent dat je niet alleen kijkt naar wat je nu weet, maar ook verteruggaat in de tijd én ver vooruit kijkt naar de toekomst. Zo kun je bijvoorbeeld een thema als 'kinderjaren' beter begrijpen door te onderzoeken hoe dit begrip honderden jaren geleden anders was en hoe het mogelijk in de toekomst zal zijn.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel is om jou te helpen een onderwerp te bekijken vanuit verschillende tijdsperspectieven, verder dan wat je zelf hebt meegemaakt of geleerd. Hierdoor krijg je een breder beeld van hoe ideeën, fenomenen of problemen door de tijd heen kunnen veranderen. Door terug in de tijd te kijken, ontwikkel je historisch besef en door vooruit te kijken prikkel je je verbeeldingskracht en bedenk je hoe dingen zouden kunnen zijn in de toekomst. Dit helpt je om op een dieper niveau na te denken en verbanden te leggen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

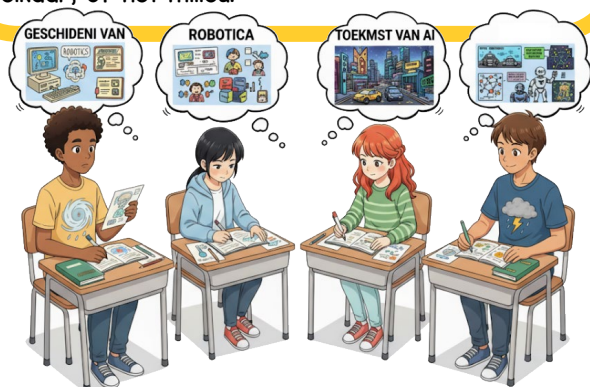
Je kunt deze denkroutine gebruiken wanneer je een onderwerp echt goed wilt begrijpen en wilt nadenken over hoe het vroeger was en in de toekomst kan veranderen. Het werkt vooral goed bij onderwerpen die door de tijd heen veel veranderen, zoals technologie, onze omgang met elkaar, of het milieu.

Tips voor het gebruik:

- **Wat weet je al?** Begin met het opschrijven van wat je al weet over het onderwerp. Dit kun je bijvoorbeeld doen op een groot vel papier, waarbij je elke stap van de denkroutine in een andere kleur noteert, zodat je goed kunt zien hoe je denken zich ontwikkelt.
- **Terug in de tijd kijken:** Beslis samen hoe ver je terug wilt kijken. Misschien wil je wel honderden of zelfs duizenden jaren terug. Gebruik bronnen zoals artikelen of filmpjes om je te helpen meer te leren over hoe het onderwerp toen was.
- **Vooruitkijken in de tijd:** Gebruik je fantasie, maar probeer het wel een beetje realistisch te houden. Denk aan vragen zoals "Waarom denk je dat?" om je ideeën te onderbouwen en te controleren of ze mogelijk zijn.
- **Andere tijdsframes:** Soms werken de standaardtijdsframes (10/100/1000 jaar) niet goed voor het onderwerp dat je onderzoekt. In dat geval kun je bijvoorbeeld kiezen voor 20/200/2000 jaar.

Voorbeeld

Stel, we nemen het onderwerp AI'. Eerst schrijf je op wat je al weet over het kunstmatige intelligentie en hoe het jouw leven beïnvloedt. Daarna kijk je terug: Hoe zag het eruit 10 jaar geleden? Wat was er 100 jaar geleden? Bestond er toen al iets dat lijkt op wat we nu kennen? Daarna projecteer je naar de toekomst: Hoe ziet de wereld met ai er over 10 jaar uit? Wat zou er kunnen gebeuren over 100 jaar? Uiteindelijk bekijk je hoe jouw idee over kunstmatige intelligentie is veranderd door deze stappen te doorlopen.

Rood licht, Geel licht

Geloofwaardigheid bepalen over wat mensen zeggen, beweren of doen.

Wat ga je doen?:

1. Lees een tekst, kijk een filmpje, of luister naar een gesprek.
2. Zoek naar rode lichten: dat zijn dingen die misschien niet kloppen, zoals hele grote uitspraken zonder bewijs.
3. Zoek naar gele lichten: dingen die misschien een beetje twijfelachtig zijn, zoals eenzijdige argumenten.
4. Praat samen over wat je hebt gevonden. Wat heb je geleerd over hoe je zulke dingen kunt herkennen?

Tips voor het gebruik:

- Vraag je af: "Klinkt dit logisch?" of "Waar is het bewijs voor deze uitspraak?"
- Werk samen met een klasgenoot om ideeën te delen.
- Gebruik een lijstje om rode en gele lichten op te schrijven.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter nadenken over wat mensen zeggen of schrijven. Dit helpt je om te ontdekken of iets wel of niet helemaal waar is.

Voorbeeld

Je kijkt naar een reclame die zegt: "Dit speelgoed maakt elk kind blij!" Je denkt na: is dat echt waar? Er staat geen bewijs bij, dus je markeert het als een rood licht. Je merkt ook dat ze zeggen: "Veel kinderen houden van dit speelgoed," maar ze geven geen getallen, dus dat is een geel licht.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Als je iets wilt onderzoeken, zoals een reclame, een verhaal, of iets wat iemand zegt op school.

Stap Binnen

Deze routine helpt je om in de huid van een ander te kruipen en te begrijpen hoe iemand of iets anders de wereld ziet..

Wat ga je doen?:

1. **Wat kan de persoon of het object waarnemen?:** Wat ziet, hoort of voelt deze persoon of dit object?
2. **Wat zou de persoon of het object kunnen weten of geloven?:** Wat denkt deze persoon of dit object?
3. **Waar zou de persoon of het object om kunnen geven?:** Wat is belangrijk voor deze persoon of dit object?

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om je in te leven in het perspectief dat je kiest.
- Stel je voor wat je zou voelen, denken en belangrijk vinden als je die persoon of dat object was.
- Werk samen met een klasgenoot om elkaar vragen te stellen en je ideeën verder uit te werken.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om te kijken vanuit een ander perspectief. Dit helpt je om meer begrip en inlevingsvermogen te ontwikkelen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt begrijpen over een verhaal, een kunstwerk of een historisch moment.
- Om een creatief idee te bedenken door je voor te stellen hoe iets anders de wereld ervaart.
- Bij opdrachten waarin je nadenkt over wat belangrijk is voor anderen.

Voorbeeld

Tijdens een les over de Tweede Wereldoorlog kies je ervoor om je voor te stellen hoe een kind zich voelt dat in een schuilkelder leeft. Je beschrijft: "Ik hoor bommen vallen en voel angst, maar ik weet dat mijn familie veilig is zolang we hier blijven." Je denkt: "Ik weet dat het buiten gevaarlijk is, en ik geloof dat de oorlog ooit zal eindigen." Tot slot deelt je wat belangrijk is: "Ik geef om mijn familie en wil dat we samen blijven."

Stap In - Stap Uit - Stap Terug

Deze routine helpt je om beter na te denken over hoe iemand anders de wereld ziet en wat jij kunt doen om dat beter te begrijpen.

Wat ga je doen?:

1. **Stap In:** Wat denk je dat deze persoon voelt, gelooft of ervaart?
2. **Stap Uit:** Wat zou je moeten leren of vragen om deze persoon beter te begrijpen?
3. **Stap Terug:** Wat leer je over jezelf en jouw eigen manier van kijken naar anderen?

Tips voor het gebruik:

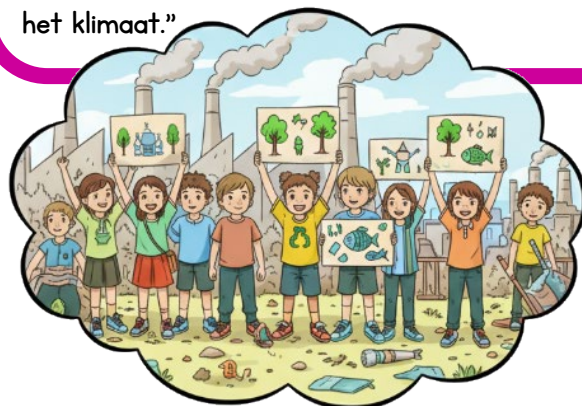
- Probeer je echt in te leven in hoe iemand anders zich voelt.
- Stel vragen over wat je niet weet en probeer antwoorden te vinden.
- Denk na over wat jouw eigen ervaringen en ideeën betekenen in hoe je naar anderen kijkt.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter te begrijpen hoe anderen de wereld zien en waarom ze op een bepaalde manier denken of voelen. Dit helpt je om meer empathie te hebben en om kritisch naar je eigen aannames te kijken.

Voorbeeld

Je leest over een groep kinderen die protesteert voor het klimaat. Je denkt: "Ze voelen zich misschien bezorgd over de toekomst." Je vraagt je af: "Wat drijft hen om zo actief te zijn? Welke oplossingen willen ze?" Je reflecteert: "Ik realiseer me dat ik soms niet genoeg nadenk over wat ik kan doen voor het klimaat."

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over iemand uit een verhaal, een gebeurtenis in de geschiedenis of een nieuwsbericht.
- Om na te denken over verschillende meningen en perspectieven in een discussie.
- Wanneer je jezelf wilt trainen in het beter begrijpen van anderen.

Stel je voor...

Met deze denkroutine bedenkt je hoe je een object of systeem kunt verbeteren.

Wat ga je doen?:

1. Kies een object of systeem dat je kent, zoals een voorwerp in de klas of iets wat je thuis gebruikt.
2. Denk na over vragen zoals:
 - Hoe kun je het beter laten werken?
 - Hoe kun je het makkelijker of sneller te gebruiken maken?
 - Hoe kun je het veiliger of eerlijker maken?
 - Hoe kun je het mooier maken?
3. Teken, schrijf of speel je ideeën en leg uit waarom je ze hebt gekozen.
4. Deel je ideeën met anderen en luister naar hun suggesties.

Tips voor het gebruik:

- Denk goed na over waarom jouw idee het object beter maakt.
- Gebruik een tekening om jouw ideeën duidelijker te maken.
- Werk samen met een klasgenoot om nieuwe ideeën te bedenken.
- Denk ook aan hoe jouw idee anderen kan helpen.

Voorbeeld

Situatie: Een waterfles

1. Hoe kun je hem mooier maken? → "We kunnen hem in een leuke kleur schilderen."
2. Hoe kun je hem makkelijker gebruiken? → "Misschien kan er een rietje in, zodat je niet hoeft te kantelen."
3. Hoe kun je hem veiliger maken? → "We kunnen hem van biologisch afbreekbaar materiaal maken, zodat hij beter is voor het milieu."

Wat is het nut of doel hiervan?

- Creatief denken en nieuwe ideeën bedenken.
- Hoe je iets in jouw omgeving kunt verbeteren.
- Waarom het belangrijk is om na te denken over dingen zoals veiligheid, eerlijkheid en schoonheid.
- Je ideeën op verschillende manieren uit te werken, zoals tekenen, schrijven of vertellen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je iets wilt verbeteren, zoals een object of een systeem in de klas.
- Tijdens lessen over ontwerpen, techniek of samenwerken.
- Om na te denken over hoe je de wereld om je heen kunt veranderen of mooier kunt maken.

Stil Gesprek

Tijdens het 'Stil Gesprek' ga je samen met je klasgenoten nadenken over een vraag of probleem, maar in plaats van te praten, schrijf je jouw ideeën en reacties op papier. Je schrijft je gedachten op en reageert ook op wat anderen hebben opgeschreven. Dit doen we in stilte, zodat iedereen rustig kan nadenken en reageren zonder onderbreking.

Wat ga je doen?:

- **Begin:** Op verschillende tafels ligt groot papier met een vraag of idee erop. Jij loopt rond en schrijft je eigen ideeën of vragen op dit papier.
- **Lees en Reageer:** Lees wat anderen hebben opgeschreven en voeg jouw gedachten toe. Je kunt een vraag stellen, je eigen idee delen, of reageren op iets wat een ander heeft geschreven.
- **Samen Bouwen:** Het idee is dat we samen steeds verder nadenken. Als je iets ziet wat je interessant vindt, kun je erop reageren door nog iets toe te voegen of door een nieuwe vraag te stellen.

Tips voor het gebruik:

- Schrijf op wat je denkt, er zijn geen goede of foute antwoorden.
- Reageer ook op wat anderen hebben opgeschreven. Stel vragen of voeg nieuwe ideeën toe.
- Neem de tijd om rustig na te denken en te lezen wat anderen hebben geschreven.

Voorbeeld

Stel dat er op het papier staat: "Hoe kunnen we onze school groener maken?" Je kunt bijvoorbeeld opschrijven: "Meer bomen planten op het plein." Een andere leerling kan daarop reageren met: "Hoe kunnen we zorgen dat deze bomen goed verzorgd worden?" Zo bouwen jullie samen aan ideeën en nadenken over mogelijke oplossingen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Het doel van deze denkroutine is om in stilte samen na te denken over een onderwerp en daarbij elkaars ideeën te onderzoeken en verder te ontwikkelen. Je krijgt de kans om je eigen ideeën te delen en op die van anderen voort te bouwen. Dit helpt om beter te begrijpen wat anderen denken en samen tot nieuwe inzichten te komen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt het 'Stil Gesprek' gebruiken als we samen over een nieuw onderwerp nadenken, bijvoorbeeld bij het begin van een nieuw thema of wanneer we ideeën willen verzamelen. Het helpt ons om rustig en diepgaand over een onderwerp na te denken en geeft iedereen de kans om bij te dragen zonder te hoeven praten.

Stop, Kijk, Luister

Deze denkroutine helpt je om meer te leren over een onderwerp en beter te begrijpen of iets waar is. Je onderzoekt verschillende bronnen en leert hoe je betrouwbare informatie kunt vinden.

Wat ga je doen?:

1. **Stop:** Bedenk wat je wilt weten. Schrijf op wat je al weet en wat je nog wilt leren.
2. **Kijk:** Zoek naar informatie. Denk aan boeken, video's, internet of mensen die er meer over weten.
3. **Luister:** Lees, kijk of luister goed naar wat je bronnen zeggen. Denk na of de informatie eerlijk en betrouwbaar is.

Tips voor het gebruik:

- Vraag hulp als je niet zeker weet waar je moet zoeken.
- Schrijf op wat je hebt geleerd en welke bronnen je hebt gebruikt.
- Vergelijk verschillende bronnen om te zien of ze hetzelfde zeggen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze routine helpt je om slim te leren nadenken over informatie. Je leert wat waar is en hoe je dat kunt controleren.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Bij een werkstuk of onderzoek.
- Als je meer wilt leren over iets waar je nieuwsgierig naar bent.
- Als je twijfelt of iets dat je hoort of leest klopt.

Voorbeeld

Stel, je wilt weten of huisdieren goed zijn voor je gezondheid.

- **Stop:** Schrijf op wat je denkt: "Ik denk dat huisdieren je blij maken."
- **Kijk:** Zoek op internet, vraag het aan een dierenarts of lees een boek.
- **Luister:** Kijk of je bronnen hetzelfde zeggen. Is er bewijs dat huisdieren goed zijn voor je gezondheid? Wat heb je geleerd?

Touwtrekken over rechtvaardigheid

Deze denkroutine helpt je om na te denken over moeilijke keuzes waarbij twee kanten tegenover elkaar staan. Door de krachten die aan beide kanten trekken op te schrijven, zie je beter waarom mensen verschillend denken over wat eerlijk is.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp waarover mensen het niet eens zijn, zoals een regel in een spel of een probleem in het nieuws.
2. Maak een touw zichtbaar op het bord of gebruik een echt touw met kaartjes eraan.
3. Voeg samen:
 - Argumenten die naar de ene kant trekken.
 - Argumenten die naar de andere kant trekken.
4. Bedenk vragen zoals "Wat als...?" om nog meer na te denken over het probleem.
5. Praat samen over wat iedereen heeft geleerd.

Tips voor het gebruik:

- Probeer eerlijk na te denken over beide kanten.
- Stel vragen die je helpen om meer te leren over het probleem.

Voorbeeld

Het dilemma is "Moet iedereen in een team evenveel speeltijd krijgen?" Argumenten voor kunnen zijn "Dat is eerlijk voor iedereen," en tegen "Sommigen oefenen meer en verdienen meer tijd." Voeg vragen toe zoals "Wat als de wedstrijd belangrijk is?" Bespreek samen wat je hiervan hebt geleerd.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert hoe je goed kunt nadenken over een probleem met twee kanten. Je ziet waarom mensen soms andere ideeën hebben over wat eerlijk is, en je kunt zelf beter een mening vormen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Deze routine is handig bij onderwerpen waarbij mensen het oneens zijn, bijvoorbeeld over regels of dingen die in het nieuws zijn..

Verbind, Breid uit, Daag uit

Bij deze denkroutine denk je na over wat je net hebt gelezen, gezien, of gehoord.

Wat ga je doen?:

1. Hoe hangen de ideeën en informatie samen met wat je al weet?
2. Welke nieuwe ideeën heb je gekregen die je denken hebben verbreed of in een andere richting hebben uitgebreid?
3. Welke uitdagingen of puzzels komen bij je op?

Tips voor het gebruik:

- Schrijf je antwoorden op, zodat je ze later kunt teruglezen.
- Bespreek je antwoorden met anderen. Dit kan in een kleine groep of met de hele klas.
- Als je in een groep werkt, kun je elkaars ideeën aanvullen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze denkroutine helpt je om verbindingen te leggen tussen wat je al weet en nieuwe informatie. Het laat je nadenken over hoe je denken is veranderd of uitgebreid. Ook helpt het je om te ontdekken welke vragen of problemen je nog hebt.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Je kunt deze denkroutine gebruiken als je iets nieuws leert en wilt nadenken over hoe dit past bij wat je al weet. Het is bijvoorbeeld handig na een les, video, tekst of discussie. Ook kun je deze routine gebruiken om een onderwerp of project af te sluiten en alle informatie samen te vatten.

Voorbeeld

Stel dat je een documentaire hebt gekeken over klimaatverandering. Je zou deze denkroutine zo kunnen gebruiken:

1. **Maak verbinding:** "Ik weet al dat het klimaat verandert door dingen zoals vervuiling en ontbossing."
2. **Breid uit:** "Door de documentaire heb ik geleerd dat kleine acties, zoals minder vlees eten, echt een groot verschil kunnen maken."
3. **Daag uit:** "Ik vraag me af hoe wij in onze buurt meer mensen kunnen betrekken bij duurzame acties."

Verhalen - Complexiteit Verkennen

Deze denkroutine helpt je te begrijpen hoe verhalen over onderwerpen worden verteld en wat er mogelijk wordt weggelaten. Je denkt ook na over hoe jij het verhaal zou willen vertellen.

Wat ga je doen?:

1. **Wat is het verhaal?** Lees of bekijk hoe een onderwerp wordt gepresenteerd. Wat zegt de bron?
2. **Wat is het onvertelde verhaal?** Denk na over wat er ontbreekt in het verhaal. Wie heeft dit verhaal gemaakt en waarom? Wat wordt minder belangrijk gemaakt of helemaal weggelaten?
3. **Wat is jouw verhaal?** Deel jouw eigen idee over hoe het verhaal verteld zou moeten worden. Wat zou jij veranderen?

Tips voor het gebruik:

- Schrijf op wat je ontdekt bij elke stap.
- Vergelijk jouw ideeën met die van anderen in de klas.
- Wees nieuwsgierig naar wat er nog meer kan worden verteld over het onderwerp.

Voorbeeld

Stel, je onderzoekt waarom sommige dieren met uitsterven worden bedreigd.

- **Wat is het verhaal?** Lees een artikel over een bedreigde diersoort, zoals de olifant.
- **Wat is het onvertelde verhaal?** Denk na over andere betrokkenen, zoals stropers, gemeenschappen die van het dier afhankelijk zijn, of de overheid.
- **Wat is jouw verhaal?** Bedenk hoe je het verhaal zo zou kunnen vertellen dat het eerlijk is voor alle betrokkenen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert nadenken over wat wel en niet in een verhaal wordt verteld en waarom dat belangrijk is. Hierdoor begrijp je beter wat je leest of hoort en kun je zelf eerlijkere verhalen maken..

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je een onderwerp onderzoekt op school.
- Als je een tekst of verhaal leest en wilt weten of alles klopt.
- Bij het leren over hoe verschillende mensen over een onderwerp denken.

Waarden, identiteiten, acties

Deze denkroutine helpt je om de maatschappelijke en ethische dimensies van verschillende soorten media te onderzoeken. Of het nu gaat om kunstwerken, posters, infographics of videoclips, je leert stil te staan bij de waarden die worden uitgedrukt, de identiteiten die worden afgebeeld, en de mogelijke acties die deze media oproepen..

Wat ga je doen?:

1. Kies een visueel of tekstueel werk, zoals een poster, infographic, kunstwerk, videoclip of nieuwsartikel.
2. Analyseer het werk door vragen te stellen:
 - **Waarden:** Welke waarden worden hier gepresenteerd? Welke normen of overtuigingen lijken belangrijk te zijn?
 - **Identiteiten:** Welke groepen of individuen worden afgebeeld? Hoe worden zij gepresenteerd? Wie lijkt er wel of juist niet gerepresenteerd te zijn?
 - **Acties:** Welke acties worden impliciet of expliciet aangemoedigd? Hoe kan dit werk mensen inspireren om iets te doen of anders te denken?
3. Bespreek hoe deze aspecten elkaar beïnvloeden en wat het werk zegt over bredere maatschappelijke of ethische kwesties.

Tips voor het gebruik:

- Kies uiteenlopende soorten media, zoals kunst, journalistieke producties, advertenties of educatieve infographics.
- Kies voor jou relevante media
- Vergelijk je eigen waarden en ideeën met die van de media die je analyseert.

Voorbeeld

Kies een poster uit een milieucampagne. Vraag:

- **Waarden:** Welke boodschap geeft deze poster over het milieu? Welke waarden, zoals duurzaamheid of verantwoordelijkheid, worden benadrukt?
 - **Identiteiten:** Wie wordt op de poster afgebeeld, en hoe? Wie ontbreekt er? Wat zegt dit over de doelgroep?
 - **Acties:** Welke acties suggereert de poster? Bijvoorbeeld recyclen, minder consumeren of invloed uitoefenen op de politiek?
- Bespreek daarna hoe effectief deze poster is in het overbrengen van zijn boodschap en wat je zelf zou aanpassen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Deze routine helpt je om kritisch te kijken naar media en kunst als middelen om boodschappen over te brengen. Het stimuleert je om bewust te worden van waarden en perspectieven, zowel die van jezelf als die van anderen. Dit bevordert kritisch denken, empathie en maatschappelijke betrokkenheid.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik deze routine bij kunst, geschiedenis, maatschappijleer, aardrijkskunde of ethiek. Het is ook zeer geschikt om actuele thema's te bespreken met behulp van posters, campagnes, nieuwsberichten of beeldmateriaal dat complexe maatschappelijke vragen oproept.

Waarheid voor wie?

Deze denkroutine helpt je om na te denken over hoe verschillende mensen een onderwerp anders kunnen zien. Je leert dat mensen door hun situatie en belangen anders tegen een onderwerp aankijken, en dat dit hun mening beïnvloedt.

Wat ga je doen?:

1. Bespreek samen in welke situatie een uitspraak of bewering is gedaan.
2. Bedenk wie allemaal een mening over dit onderwerp zou kunnen hebben, zoals een leraar, een wetenschapper of een sporter.
3. Kies één van die personen en vul in:
 - Mijn gezichtspunt is...
 - Ik denk dat dit waar/onwaar/onzeker is omdat...
 - Wat mij zou overtuigen is...
4. Stap uit je rol en bespreek met de groep wat iedereen heeft geleerd.

Tips voor het gebruik:

- Denk goed na over wat iemand uit jouw gekozen perspectief zou vinden.
- Probeer je in te leven in die persoon en vraag je af wat zijn of haar situatie is.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: de stelling is "Kinderen zouden minder huiswerk moeten krijgen." Een leerling kiest het perspectief van een ouder en zegt: "Mijn gezichtspunt is dat van een ouder. Ik denk dat dit waar is, omdat kinderen ook tijd nodig hebben om te spelen." Een andere leerling kiest het perspectief van een leraar en zegt: "Mijn gezichtspunt is dat van een leraar. Ik denk dat dit niet waar is, omdat kinderen zonder huiswerk niet goed genoeg oefenen." Daarna bespreken de leerlingen samen wat ze hiervan geleerd hebben.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert hoe andere mensen denken en waarom ze soms anders denken dan jij. Hierdoor kun je je eigen mening beter onderbouwen en begrip krijgen voor anderen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Deze routine is handig als je een onderwerp bespreekt waarover mensen verschillend denken, zoals bij een discussie of een moeilijk probleem.

Wat kan zijn

Deze denkroutine helpt je om na te denken over hoe dingen kunnen veranderen en welke mogelijkheden er in die veranderingen zitten. Door creatief te denken, leer je uitdagingen omzetten in kansen en iets nieuws te bedenken.

Wat ga je doen?:

1. Kies een onderwerp, zoals een plek, een idee of een probleem dat jou interesseert.
2. Denk na over hoe het is geworden zoals het nu is. Wie of wat heeft daarbij geholpen?
3. Stel jezelf voor hoe het in de toekomst kan veranderen. Wat zou er kunnen gebeuren?
4. Bedenk:
 - Welke problemen kunnen deze veranderingen veroorzaken?
 - Hoe kun je die problemen omzetten in iets positiefs?
 - Wat kun je maken of ontwerpen om dit mogelijk te maken?
5. Praat samen over hoe jouw ideeën de toekomst kunnen verbeteren.

Tips voor het gebruik:

- Kies iets wat je interessant vindt en waarvan je graag wilt dat het verandert.
- Bedenk dat fouten maken oké is als je nieuwe ideeën probeert te bedenken.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: Hoe kun je een sportvereniging toegankelijker maken voor mensen met een beperking?

- **Herzie:** Wat doet de vereniging nu om toegankelijk te zijn? Wat ontbreekt er?
- **Voorspel:** Wat zou er nodig zijn om ervoor te zorgen dat iedereen mee kan doen?
- **Bedenk en creëer:** Ontwerp bijvoorbeeld een aangepaste trainingssessie of nieuwe faciliteiten zoals een rolstoelvriendelijk pad.
- **Reflecteer:** Bespreek hoe deze ideeën kunnen bijdragen aan een inclusievere vereniging.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om veranderingen te zien als kansen om iets nieuws te bedenken of te verbeteren. Hierdoor word je creatiever en kun je beter nadenken over hoe je problemen kunt oplossen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik deze routine bij onderwerpen waarbij je kunt nadenken over wat beter of anders kan, zoals in kunst, wetenschap of bij problemen in je buurt.

Wat maakt dat je dat zegt

Deze denkroutine helpt je om na te denken over wat je ziet, leest of waarneemt, en waarom je iets denkt. Je leert uitleggen wat je ziet en hoe dat je mening beïnvloedt.

Wat ga je doen?:

1. Kijk naar een afbeelding, lees een tekst of bestudeer een object.
2. Beantwoord de vraag: **Wat is er aan de hand?** Beschrijf wat je ziet of denkt.
3. Beantwoord de vraag: **Wat zie je dat maakt dat je dat zegt?** Leg uit waarom je dat denkt en gebruik details om je uitleg sterker te maken.
4. Bespreek samen wat iedereen heeft gezien en gedacht.

Tips voor het gebruik:

- Probeer goed te kijken naar kleine details die je misschien eerst niet zag.
- Leg je ideeën uit zodat anderen begrijpen waarom je iets denkt.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: een afbeelding van een voetbalwedstrijd.

- **Wat is er aan de hand?** Je ziet spelers op een veld en een scheidsrechter.

Wat zie je dat maakt dat je dat zegt? Je ziet een speler die een rood shirt draagt en een bal trapt, en de scheidsrechter wijst naar een andere speler.

Bespreek samen hoe iedereen naar de afbeelding kijkt en of ze andere details opmerken die iets veranderen aan het verhaal

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter te kijken en na te denken over waarom je iets vindt. Dit helpt je om je mening duidelijk te maken en beter te begrijpen wat anderen zien of denken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik deze routine als je een kunstwerk, een foto, een voorwerp of een tekst wilt begrijpen. Het kan ook helpen bij het bespreken van een nieuw onderwerp in de klas.

Woord, zin, uitspraak

Deze denkroutine helpt je om de belangrijkste delen van een tekst te vinden en erover na te denken. Je leert de tekst beter begrijpen en delen wat jou het meest opviel.

Wat ga je doen?:

1. Lees een tekst en kies:
 - **Woord:** Een woord dat je interessant vindt of dat je raakte.
 - **Zin:** Een zin die je aan het denken zette of die belangrijk lijkt.
 - **Uitspraak:** Een uitspraak die volgens jou de kern van de tekst laat zien.
2. Bespreek jouw keuzes in een kleine groep. Leg uit waarom je die hebt gekozen en luister naar de ideeën van anderen.
3. Kijk samen naar wat jullie allemaal hebben gekozen. Welke thema's zie je? Welke delen van de tekst zijn niet besproken?

Tips voor het gebruik:

- Kies een tekst die iedereen begrijpt, maar die ook vragen oproept.
- Luister goed naar wat anderen zeggen en vraag waarom ze iets hebben gekozen.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: een kort verhaal over vriendschap.

- **Woord:** Iemand kiest "vertrouwen" omdat dat belangrijk lijkt in het verhaal.
- **Zin:** Een leerling kiest de zin "Een echte vriend staat altijd voor je klaar" omdat dat hen raakte.
- **Uitspraak:** Een ander kiest "Vriendschap is sterker dan woorden" omdat dat volgens hen de kern van het verhaal is. Samen bespreken ze hoe vriendschap wordt getoond in het verhaal en hoe dat hen raakt in hun eigen leven.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter kijken naar wat belangrijk is in een tekst en waarom. Door met anderen te praten, ontdek je nieuwe ideeën en leer je meer over de tekst.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Gebruik dit als je een tekst wilt begrijpen, zoals een verhaal, een nieuwsartikel of een brief. Het helpt ook als je een onderwerp wilt bespreken.

Zie, Denk, Ik, Wij

Deze routine helpt je om na te denken over iets dat je ziet, zoals een afbeelding, infographic, artikel, journaalitem of voorwerp. Je ontdekt hoe het met jou persoonlijk te maken heeft en wat het zegt over grotere verhalen in de wereld.

Wat ga je doen?:

1. **Zie:** Kijk goed naar wat je hebt gekozen. Wat zie je? Beschrijf wat je opvalt.
2. **Denk:** Wat vind je hiervan? Wat betekent het? Waarom denk je dat?
3. **Ik:** Wat heeft dit met jou te maken? Herken je iets uit je eigen leven?
4. **Wij:** Hoe heeft dit te maken met grotere thema's of de wereld? Wat zegt het over onze samenleving?

Tips voor het gebruik:

- Kies iets dat je interessant vindt of dat vragen oproept.
- Wees eerlijk over wat je denkt en voelt.
- Luister naar wat anderen zeggen, want dat kan je nieuwe ideeën geven.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter te kijken, kritisch na te denken en verbanden te leggen tussen wat je ziet, jouw leven en de wereld om je heen. Dit helpt je om dingen beter te begrijpen en om samen met anderen oplossingen te bedenken.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over een maatschappelijk of actueel onderwerp.
- Wanneer je wilt nadenken over hoe iets met jou en de wereld om je heen te maken heeft.
- Als je wilt ontdekken hoe jouw verhaal deel uitmaakt van een groter geheel.

Voorbeeld

Je kijkt naar een journaalitem over voedselverspilling. Je ziet hoe veel eten wordt weggegooid terwijl anderen honger hebben. Je denkt na: "Dit is echt zonde, want met beter plannen kan dit misschien worden voorkomen." Je maakt een persoonlijke verbinding: "Soms vergeet ik zelf ook eten in de koelkast, en dan moet ik het weggooien." Daarna leg je een verband met de wereld: "Misschien kunnen winkels en mensen samen werken om verspilling tegen te gaan, bijvoorbeeld door voedselbanken te steunen."

Zie, Denk, Maak, Bespreek

Deze routine helpt je om na te denken over iets dat je ziet, zoals een afbeelding, infographic, artikel, journaalitem of voorwerp. Je ontdekt hoe het met jou persoonlijk te maken heeft en wat het zegt over grotere verhalen in de wereld.

Wat ga je doen?:

1. **Zie:** Kijk goed naar het object of de afbeelding. Wat zie je?
2. **Denk:** Bedenk wat het met jou en je omgeving te maken heeft. Waarom is dit belangrijk?
3. **Maak:** Kies een idee en maak iets dat jouw gedachten laat zien, zoals een tekening, collage of model.
4. **Bespreek:** Laat zien wat je hebt gemaakt en leg uit wat je ermee bedoelt

Tips voor het gebruik:

- Gebruik materialen die je al hebt, zoals papier, tijdschriften of andere spullen.
- Denk goed na over jouw idee voordat je begint.
- Maak je geen zorgen over hoe het eruitziet - het gaat om wat je ermee wilt vertellen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert aandachtig te kijken en goed na te denken over dingen die belangrijk zijn. Door iets te maken, kun je je ideeën beter uiten en delen met anderen.

Voorbeeld

Je kijkt naar een journaalitem over plastic in de oceaan. Je ziet dat veel dieren in gevaar komen door afval. Dit doet je nadenken over hoe wij afval kunnen verminderen. Je maakt een collage van hergebruikt papier met ideeën over wat mensen kunnen doen, zoals recyclen of herbruikbare flessen gebruiken. Daarna leg je uit hoe jouw collage mensen kan helpen om beter voor de oceaan te zorgen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over een onderwerp dat belangrijk is, zoals nieuws uit de krant of een probleem in jouw omgeving.
- Wanneer je wilt nadenken over een kunstwerk, afbeelding of een voorwerp.
- Als je creatieve manieren zoekt om jouw gedachten en gevoelens te delen.

Zie, Denk, verwonder

Deze routine helpt je om goed te kijken, na te denken over wat je ziet, en nieuwe vragen te stellen.

Wat ga je doen?:

1. **Zie:** Kijk goed naar het object of de afbeelding. Wat zie je precies? Beschrijf wat opvalt.
2. **Denk:** Wat vind je hiervan? Wat denk je dat het betekent? Waarom denk je dat?
3. **Verwonder:** Welke vragen heb je hierover? Wat wil je er nog over weten?

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken voordat je iets zegt.
- Schrijf je ideeën en vragen op.
- Stel vragen aan elkaar om nog meer te ontdekken.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om goed te kijken en na te denken over wat je ziet. Door vragen te stellen, ontdek je nieuwe dingen en word je nieuwsgieriger om meer te leren.

Voorbeeld

Je kijkt naar een grafiek over watergebruik in verschillende landen. Je ziet dat sommige landen veel meer water gebruiken dan andere. Je denkt: "Misschien komt dat omdat ze meer industrie hebben." Je vraagt je af: "Hoeveel water gebruiken mensen gemiddeld per dag? Wat kan er gedaan worden om water te besparen?"

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over iets nieuws, zoals een foto, filmpje of artikel.
- Tijdens een les om beter na te denken over wat je ziet en wat het betekent.
- Aan het einde van een project, om nog meer vragen te bedenken en te leren.

Zie, verwonder, verbind

Deze routine helpt je om goed te kijken, vragen te stellen en verbanden te leggen. Zo ontdek je hoe dingen met elkaar te maken hebben en krijg je meer inzicht.

Wat ga je doen?:

1. **Zie:** Kijk goed naar het object of de afbeelding. Wat valt je op? Schrijf alles op wat je ziet.
2. **Verwonder:** Welke vragen heb je? Wat wil je er nog over weten?
3. **Verbind:**
 - Hoe heeft dit te maken met wat je op school leert?
 - Hoe is dit verbonden met wat jij leuk of interessant vindt?

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken en schrijf alles op wat je ziet.
- Stel vragen over wat je nieuwsgierig maakt.
- Denk goed na over hoe dit met jou of met school te maken heeft..

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter te kijken en na te denken over wat je ziet. Door vragen te stellen en verbanden te leggen, ontdek je hoe dingen met elkaar samenhangen.

Voorbeeld

Je bekijkt een foto van een oude kaart. Je ziet veel lijnen en namen van plaatsen. Je vraagt je af: "Hoe maakten mensen deze kaarten vroeger zonder technologie?" Je legt een verband met aardrijkskunde: "We leren nu ook over kaarten en oriëntatie." En je denkt aan je hobby: "Ik vind het leuk omdat ik zelf kaarten teken tijdens het spelen van spellen."

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je iets nieuws leert of bekijkt, zoals een afbeelding, een voorwerp of een kunstwerk.
- Wanneer je wilt begrijpen hoe dingen met elkaar te maken hebben.
- Als je wilt ontdekken hoe jouw interesses aansluiten bij wat je op school leert.

Zie, Voel, Denk, Verwonder

Deze routine helpt je om goed te kijken, je gevoelens te delen en nieuwe ideeën te bedenken.

Wat ga je doen?:

1. Kijk goed naar het object of de afbeelding.
2. Beschrijf wat je ziet.
3. Denk na: Wat voel je als je dit ziet?
4. Zeg waar je aan denkt.
5. Vraag jezelf af: Wat wil ik hier nog over weten?

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je iets nieuws bekijkt en er meer over wilt leren.
- Tijdens een project om samen over dingen na te denken.
- Als je wilt begrijpen hoe een kunstwerk of afbeelding je laat voelen.

Wat is het nut of doel hiervan?

Met deze routine leer je om goed te kijken en te denken. Je kunt je ideeën delen en nieuwe vragen bedenken.

Tips voor het gebruik:

- Neem de tijd om goed te kijken.
- Schrijf of teken je ideeën op.
- Wees niet bang om vragen te stellen.

Voorbeeld

Je kijkt naar een schilderij van een bos. Je ziet hoge bomen en een rivier. Je voelt je rustig, omdat het bos stil lijkt. Je denkt aan een boswandeling die je ooit hebt gemaakt. Je vraagt je af welke dieren in dit bos zouden leven.

Zoek om te Zien

Deze routine helpt je om goed te kijken naar het verhaal van een ander en te ontdekken wat hen bijzonder maakt. Je leert om empathie te voelen en te begrijpen hoe mensen met elkaar verbonden zijn.

Wat ga je doen?:

1. **Meerdere Gevoelens:** Welke gevoelens kan deze persoon hebben in deze situatie?
2. **Kracht:** Wat zijn de sterke kanten en talenten van deze persoon?
3. **Verbindingen:** Hoe ben jij met deze persoon verbonden? Wat hebben jullie gemeen?
4. **Menselijke Waardigheid:** Welke woorden kun je gebruiken om te laten zien dat je deze persoon waardeert?

Neem daarna tijd om na te denken: Is er iets veranderd in hoe je denkt of voelt? Wat heeft je verrast? Welke vragen heb je?

Tips voor het gebruik:

- Luister goed en stel vragen om meer te leren over iemand anders.
- Probeer je in te leven en stel je voor hoe jij je zou voelen in dezelfde situatie.
- Wees eerlijk en open in wat je deelt.

Voorbeeld

Je leest een verhaal over een kind dat gepest wordt omdat het anders is. Je denkt na over de gevoelens van dat kind: "Het voelt zich misschien alleen, maar ook sterk omdat het zichzelf blijft." Je bedenkt de krachten van het kind: "Het is moedig en creatief." Je maakt verbindingen: "Ik weet hoe het voelt om buitengesloten te zijn, en ik wil anderen helpen die zich zo voelen." Tot slot gebruik je woorden om het kind te eren: "Je bent uniek en waardevol zoals je bent."

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert om verder te kijken dan wat je in eerste instantie ziet. Door te begrijpen wat iemand voelt en wie ze zijn, kun je meer respect en empathie tonen. Dit helpt om mensen beter te begrijpen en met elkaar verbonden te voelen.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

- Als je meer wilt leren over iemand anders of over een moeilijk onderwerp zoals discriminatie.
- Tijdens lessen over verhalen van mensen, bijvoorbeeld in geschiedenis of maatschappijleer.
- Om jezelf te trainen in het zien van de goede kanten en de menselijkheid van anderen.

Zoektocht naar de waarheid

Deze denkroutine helpt je om na te denken over hoe ingewikkeld het kan zijn om te bepalen of iets waar of onwaar is. Door een touwtrekwedstrijd te gebruiken, ontdek je welke argumenten naar waar of onwaar trekken en welke vragen nog onbeantwoord zijn.

Wat ga je doen?:

1. Kies een stelling waarvan mensen kunnen zeggen dat die waar of onwaar is.
2. Teken een touwtrekwedstrijd op het bord of gebruik een echt touw met kaartjes.
3. Voeg samen:
 - Argumenten die zeggen dat het waar is.
 - Argumenten die zeggen dat het onwaar is.
 - Vragen zoals "Wat als...?" of "Hoe kunnen we dit bewijzen?"
4. Bespreek aan het einde wat iedereen heeft geleerd. Wat is jouw mening nu?

Tips voor het gebruik:

- Maak het leuk door een echt touw te gebruiken.
- Denk goed na over vragen die meer duidelijkheid geven.

Wat is het nut of doel hiervan?

Je leert beter nadenken over argumenten en vragen die je helpen beslissen of iets waar is. Je ontdekt ook dat niet alles zwart-wit is en dat er vaak meer onderzoek nodig is.

Voorbeeld

Bijvoorbeeld: de stelling is "Zijn sociale media slecht voor jongeren?" Je maakt een touwtrekwedstrijd. Argumenten zoals "Ze helpen om verbonden te blijven" kunnen naar de kant van waar, en "Ze leiden tot verslaving" naar de kant van onwaar. Stel vragen zoals "Hoeveel uur per dag gebruiken jongeren sociale media gemiddeld?" Bespreek aan het einde wat iedereen heeft geleerd en of er een duidelijk antwoord is.

Wanneer kun je dit gebruiken?:

Deze routine is handig als je een moeilijk onderwerp bespreekt, bijvoorbeeld uit geschiedenis, wetenschap of actuele onderwerpen.

